

VARSINAIS-SUOMEN
MAAKUNTA

ENNUSTE
VUODELLE 2014

Varsinais-Suomen Osuuspankit

1. JOHDANTO

Enteileekö Maakuntaennusteen tulos parempia aikoja?

Varsinais-Suomen Yrittäjien jäsenyritysten keskuudessa tehdyn Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen tulokset herättävät toiveen siitä, että varsinais-suomalaisten yritysten taloudessa on tapahtumassa käänne parempaan, sillä pk-yrittäjät näkevät alkaneen vuoden viime vuotta valoisampana.

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen keräämät tiedot lähes 1 200 varsinaissuomalaiselta pk-yrittäjältä kertovat, että maakunnan yrittäjät odottavat vuodesta 2014 edellisvuotta parempaa niin liikevaihdon, kannattavuuden kuin henkilökunnan määrän kasvun suhteen. Vain investointiodotuksissaan varsinaissuomalaiset yrittäjät ovat viimevuotista pessimistisempiä. Viime vuoteen jatkunut lasku talousodotuksissa on nyt kääntynyt hienosiin kasvuodotuksiin, mutta investointiodotuksissa yrittäjien odotukset ovat Maakuntaennusteen 21-vuotisen historian alhaisimmalla tasolla.

Seutukunnittain tarkasteltuna erityisesti Vakka-Suomessa yrittäjien toiveikkaus on kasvanut kaikilla mittareilla mitattuna. Salon seudulla liikevaihdon ja kannattavuuden odotukset ovat muuta maakuntaa korkeammalla. Turunmaa on seutukunnista ainoa, jossa yrittäjät ennakoivat investointiansa kasvavan kokonaisuudessaan.

Toimialoitain tarkasteltuna erityisesti teollisuudessa tulevaa vuotta katsotaan toiveikkaana. Teollisuudessa myös investointiaikeet ovat muita korkeammalla, kun investointiaikeiden saldoluku on ainoana toimialana plussalla.

Varsinais-Suomen Yrittäjät on vuodesta 1993 lähtien kartoittanut jäsenkuntansa arvioita seuraavan vuoden suhdanneodotuksista. Syksyllä 1999 yrittäjien yhteistyökumppanina aloittivat varsinaissuomalaiset osuuspankit. Maakunnan merkittävimmän yrittäjäpankin osallistumisen myötä kyselyä kehitettiin ja monipuolistettiin. Osuuspankit ovat tuoneet Maakuntaennusteen laatimiseen muun muassa rahoituskysymysten asiantuntemuksen. Tämänkertainen ennuste on jo 15. osuuspankkien ja yrittäjäjärjestön yhteistyönä syntynyt raportti ja 21. Varsinais-Suomen Maakuntaennuste kautta aikojen.

Varsinais-Suomen Maakuntaennuste laaditaan vuosittain niin, että tulokset voidaan esitellä mahdollisimman tuoreena heti tammikuun alussa. Kyselylomake sisältää vuosittain toistuvien vakiokysymysten lisäksi vaihtuvia, yrittäjille ajankohtaisia joko valtakunnallisesti tai paikallisesti mielenkiintoisia aiheita. Kysely tehtiin tällä kertaa 1.11.–15.11.2013 Internet-kyselynä.

Vuonna 2003 ennusteeseen liitettiin mukaan yritysten arviot omasta sijaintikunnastaan. Tällä kertaa yrittäjien kuntanäkemyksiä kysyttiin jo 12. kertaa. Rahoitusosassa tiedusteltiin yrityksen ensisijaisesti käyttämää vahinkovakuutusyhtiötä nyt seitsemättä vuotta peräkkäin.

Tämän vuoden vaihtuvat kysymykset käsittelivät yrittäjien näkemyksiä julkisista hankinnoista, verotuksesta, verkkokaupasta ja rahoitusmarkkinoiden sääntelyn vaikutuksista yritystoiminnan kehittämiseen. Osa näistä tuloksista julkaistaan 9.1.2014 tässä raportissa ja osa 27.1.2014 osuuspankkien ja yrittäjien joka toinen vuosi järjestämässä Varsinais-Suomi Kasvuun -seminaarissa.

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen toteuttamissuunnitelman on laatinut alun perin Turun kauppakorkeakoulun PK-Instituutti. Käytännön suunnittelusta, tutkimustyöstä, ennusteen toimittamisesta ja viestinnästä vastaa Varsinais-Suomen Yrittäjien ja Varsinais-Suomen Osuuspankkien kumppanina Eurofacts Oy.

1.2. Tutkimuksen pohjana tänä vuonna lähes 1 200 vastausta

Kutsu Varsinais-Suomen Maakuntaennuste 2014 -kyselyyn lähetettiin sähköpostilla Varsinais-Suomen Yrittäjien niille 7 904 jäsenelle, jotka ovat antaneet sähköpostiosoitteensa. Kysely toteutettiin Internet-kyselynä. Vastaukset saatiin 1 187 yrittäjältä eli 15 prosenttia kyselyn saaneista vastasi kyselyyn.

Yrittäjien aktiivinen osallistuminen ennusteen pohjana olevaan kyselyyn tekee Maakuntaennusteesta erittäin luotettavan. Vastausten pohjalta laadittu Varsinais-Suomen Maakuntaennuste on maamme kattavin ja luotettavin alueellinen suhdannebarometri.

Maakuntaennustetta varten vastaajayritykset on jaettu EU:n määrittelemään viiteen eri kokoluokkaan. Näitä ovat yksinyrittäjät, erittäin pienet yritykset (2–9 työntekijää), pienet yritykset (10–49 työntekijää), keskikokoiset yritykset (50–249 työntekijää) ja suuret yritykset (yli 250 työntekijää). Luokittelun mukaisia suuria yrityksiä oli tänä vuonna vain kolme ja ne on tuloksissa sisällytetty ryhmään keskikokoiset yritykset (vähintään 50 työntekijää). Varsinais-Suomen yrityksistä 99,8 prosenttia on pk-yrityksiä. Tämä vastaa koko maan keskiarvoa.

Kyselylomakkeessa vastaajia pyydettiin valitsemaan yrityksen päätoimiala 13 vaihtoehdon joukosta. Analyysijä varten on yhdistetty kuljetus ja tietotekniikka yhdeksi toimialaksi. Lisäksi on luotu toimiala palvelut, johon on sisällytetty majoitus- ja ravitsemustoiminta, rahoitus- ja vakuutustoiminta, kiinteistö-, puhtaus- ja vuokrauspalvelut, koulutus ja tutkimus, palvelut liike-elämälle, terveys- ja sosiaalipalvelut sekä muut palvelut.

Vastaajien taustaprofiileissa on tapahtunut vain vähäisiä, 1–2 prosenttiyksikön muutoksia viime vuoteen ja aiempiin vuosiin verrattuna.

Tyypillisiin kyselyyn vastannut yritys on, kuten aiempinakin vuosina, 2–9 henkilöä työllistävä, Turun seudulla toimiva palvelualan yritys. Alle 10 henkilöä työllistäviä yrityksiä edustaa 86 prosenttia vastaajista.

Eniten vastauksia kyselyyn tuli Turusta (331 vastausta, 28 % kaikista vastaajista), Salosta (125 vastausta, 11 % kaikista vastaajista), Kaarinasta (81 vastausta, 7 % kaikista vastauksista), Raisiosta (70 vastausta, 6 % kaikista vastauksista) sekä Uudestakaupungista (60 vastaajaa, 5 % kaikista vastaajista).

VARSINAIS-SUOMEN MAAKUNTA ENNUSTE VUODELLE 2014

Yhteistyössä

Varsinais-Suomen Yrittäjät ja
Varsinais-Suomen osuuspankit

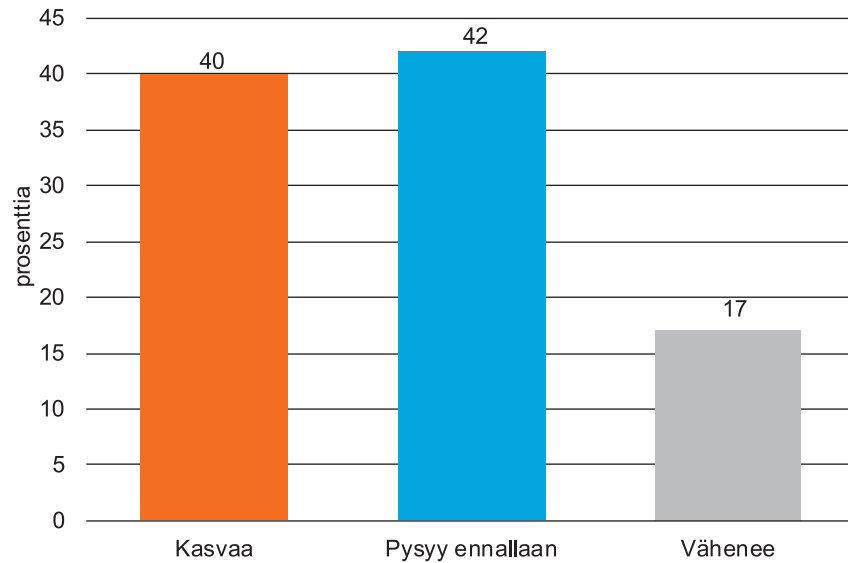
Toimitus Eurofacts Oy

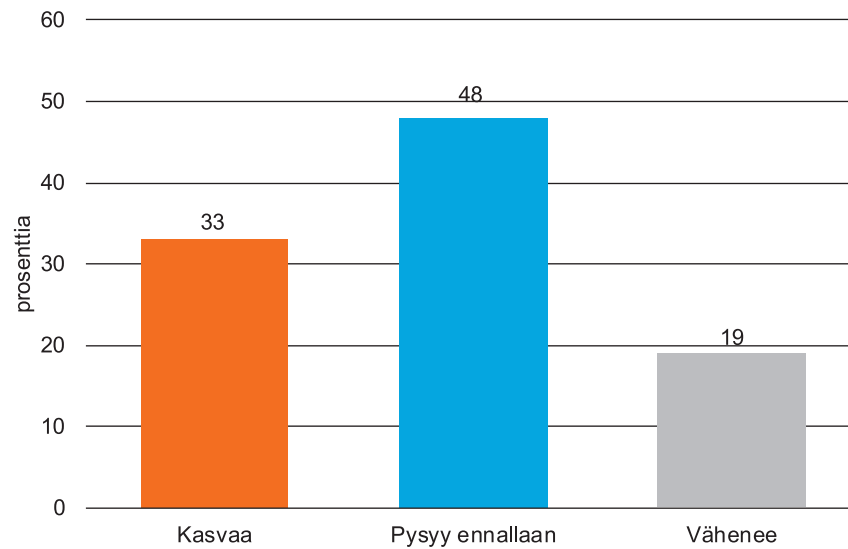
Varsinais-Suomen Osuuspankit

Varsinaissuomalaisten yritysten odotukset vuodelle 2014

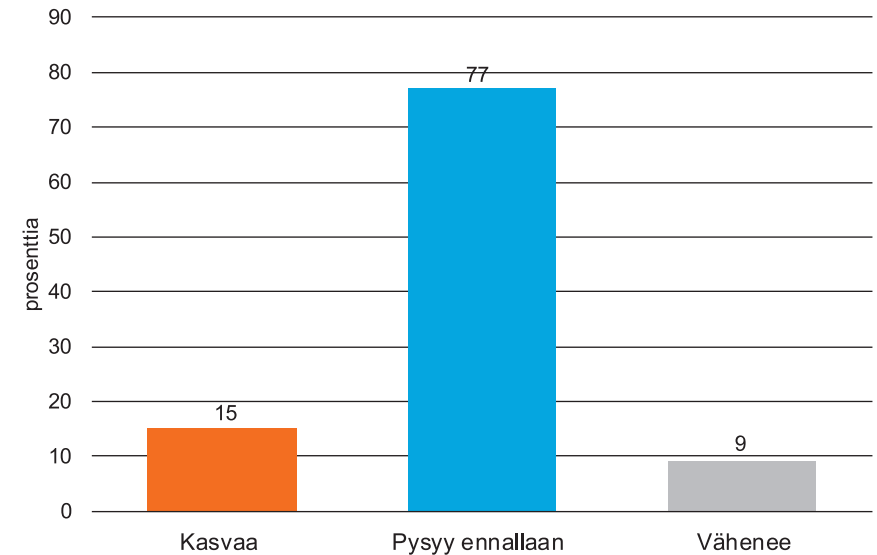
**Liikevaihdon kehityksen odotukset
vuonna 2014**

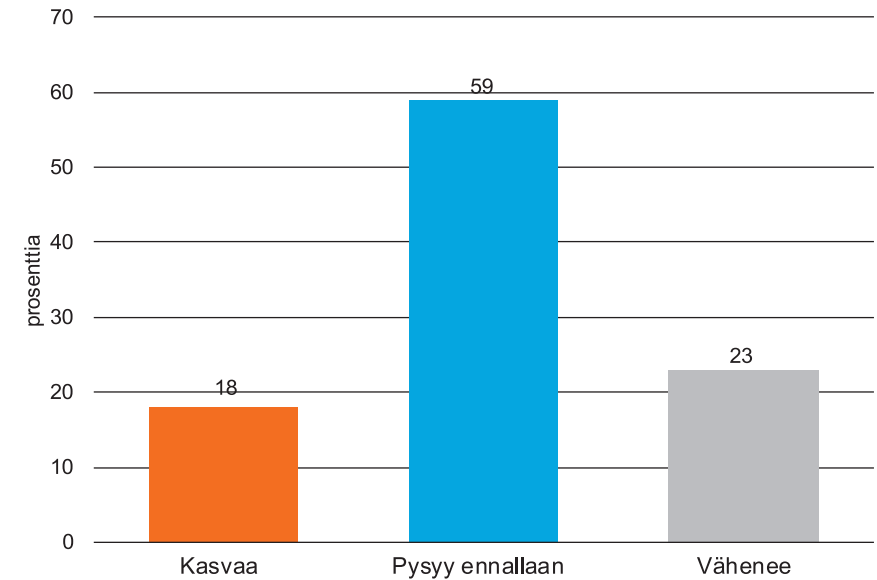
**Kannattavuuden kehityksen odotukset
vuonna 2014**

**Henkilökunnan määrän kehitys
vuonna 2014**

**Investointien määrän kehitys
vuonna 2014**

2. PK-YRITYSTEN ODOTUKSET VARSINAIS-SUOMESSA VUONNA 2014

2.1. Toiveissa aiempaa parempi vuosi

Varsinaissuomalaisen yritys Maakuntaennusteessa antamat vastaukset luovat uskoa tulevaan. Kasvuodotuksia on tänä vuonna viimevuotista enemmän. Kasvuodotusten kääntymisen toiveikkaaksi ei ole kuitenkaan vielä tänä vuonna vaikuttanut maakunnan yritysten investointiaikeisiin muutamaa valopilkkaa lukuun ottamatta.

Maakunnan yrittäjistä 40 prosenttia (+2 %-yksikköä viime vuodesta) uskoo liikevaihtonsa kasvavan tänä vuonna. Yrittäjistä 42 prosenttia (-3 %-yksikköä) uskoo liikevaihtonsa pysyvän ennallaan ja liikevaihdon laskua ennakoivat sama osuus kuin viime vuonna eli 17 prosenttia vastaajista. Liikevaihdon kehitysodotusten saldoluku on noussut viime vuodesta 2 yksiköllä ja saldoluku on tänä vuonna 23.

Myös tulosodotuksissa yrittäjät ovat astetta viimevuotista toiveikkaampia, kun kannattavuuden kasvua ennakoivat 33 prosenttia (+3 %-yksikköä) vastaajista ja 48 prosenttia (-2 %-yksikköä) vastaajista arvioi kannattavuutensa säilyvän ennallaan. Viimevuotiseen tapaan viidennes (19 %) arvioi kannattavuutensa heikkenevän. Kannattavuuden kehitysodotusten saldoluku on noussut viime vuodesta 3 yksiköllä ja saldoluku on tänä vuonna 14.

Henkilökunnan määrän suhteen odotuksista välittyy myös aavistuksen viimevuotista positiivisempi viite, sillä 15 prosenttia (+2 %-yksikköä) maakunnan yrityksistä arvioi henkilökuntansa määrän kasvavan tänä vuonna ja suurin osa eli 77 prosenttia (-1 %-yksikköä) pk-yrityksistä ilmoittaa, että työntekijämäärä säilyy heidän yrityksissään ennallaan. Noin joka kymmenes yritys eli yhdeksän prosenttia (+1 %-yksikköä) vastaajista arvioi, että he joutuvat vähentämään henkilökuntansa määrää tänä vuonna. Henkilökunnan määrän kehitysodotusten saldoluku on noussut yhdellä yksiköllä viime vuodesta ja saldoluku on tänä vuonna 6.

Investointien kokonaismäärässä yrittäjät arvioivat laskua viime vuoteen verrattuna. Edelleen kuitenkin 59 prosenttia (-3 %-yksikköä) vastaajista ilmoittaa investointiensä määrän säilyvän ennallaan. Investointien kasvuun uskoo sama osuus yrittäjistä kuin viime vuonna eli 18 prosenttia vastaajista. Investointiensä vähentämistä suunnittelee kuitenkin samanaikaisesti 23 prosenttia (-3 %-yksikköä) vastaajista. Investointiodotusten jo viime vuonna miinusmerkkiseksi pudonnut saldoluku on painunut edelleen alaspäin saldolukuun -5. Maakunnan investointiodotukset ovat olleet yhtä alhaalla aiemmin vain kerran Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen 21-vuotisen historian aikana eli vuonna 2009.

2.2. Optimismi vallannut Salon seudun

Seutukunnittainen tarkastelu osoittaa, että toiveikkaimmin uuteen vuoteen maakunnassa suuntaavat yrittäjät Salon seudulla, Turunmaalla ja Vakka-Suomessa. Sen sijaan Loimaan seudulla odotukset

ovat laskeneet viime vuodesta eniten ja ovat maakunnan alhaisimmat tänä vuonna. Turun seudulla odotuksissa ollaan viime vuoden tasolla, joskin investointiodotuksissa on kokonaisuudessaan tultu reilusti alaspäin. Investointiaikeissa viime vuotta toiveikkaampia ovat vain Vakka-Suomessa toimivat yrittäjät, joskin investointiaikeiden saldoluku on edelleen negatiivinen (-2). Turunmaa on ainoa seutukunta Varsinais-Suomessa, jossa investointiaikeiden saldoluku on säilynyt positiivisena ja se on sama kuin viime vuonna eli 7.

Loimaan ja Turun seutuja lukuun ottamatta kaikissa seutukunnissa liikevaihtonsa kasvuun uskovia yrittäjiä on viimevuotista enemmän. Eniten liikevaihtonsa kasvuun uskovia yrittäjiä on Salon seudulla, jossa 48 prosenttia (+8 %-yksikköä) yrittäjistä uskoo liikevaihtonsa kasvavan tänä vuonna. Salon seudun liikevaihtoodotusten saldoluku 33 (+8 yksikköä viime vuodesta) on myös maakunnan korkein. Turunmaalla liikevaihtonsa kasvuun uskovia yrittäjiä on 44 prosenttia (+7 %-yksikköä) vastaajista ja liikevaihtoodotusten saldoluku on 31 (+9 yksikköä). Myös Turun seudulla liikevaihtonsa kasvuun uskovia yrittäjiä on edelleen 40 prosenttia (-1 %-yksikkö) vastaajista ja liikevaihtoodotusten saldoluku on 22 (-3 yksikköä). Eniten toiveikkuus on kasvanut Vakka-Suomessa, jossa liikevaihtonsa kasvuun uskovia yrittäjiä on 37 prosenttia (+8 %-yksikköä) vastaajista. Samalla liikevaihtonsa laskua ennakoivien yrittäjien määrä on laskenut merkittävästi ja Vakka-Suomen liikevaihtoodotusten saldoluvussa 21 on merkittävä 17 yksikön nousu viime vuoteen verrattuna. Loimaan seudulla liikevaihtonsa kasvuun uskoo viimevuotiseen tapaan 35 prosenttia yrittäjistä. Samalla liikevaihtonsa laskua ennakoivien yrittäjien osuus on lisääntynyt ja liikevaihtoodotusten saldoluku on pudonnut 14 (-2 viime vuodesta).

Salon seudulla on myös kannattavuutensa kasvuun uskovia yrityksiä muita seutukuntia enemmän, kun 40 prosenttia (+7 %-yksikköä) yrittäjistä arvioi yrityksensä kannattavuuden paranevan tänä vuonna. Turunmaalla on toiseksi eniten kannattavuuden kasvuun uskovia yrittäjiä, 39 % (+7 %-yksikköä) ja myös Turun seudulla kannattavuuden kasvuun uskoo edelleen kolmannes yrittäjistä (32 %). Kannattavuusodotusten saldoluku on Salon seudulla 24 (+12 yksikköä) ja samalla korkein Varsinais-Suomessa. Turunmaalla kannattavuusodotusten saldoluku on 18 (+3 yksikköä) ja Turun seudulla 13 (-1 yksikkö). Kannattavuusodotuksissa pessimis-

simmat arviot antavat Loimaan seudulla toimivat yrittäjät, kun kannattavuusodotusten saldoluku on pudonnut -1 (-10 yksikköä). Sen sijaan Vakka-Suomessa kannattavuusodotukset ovat kasvanut eniten, kun viime vuoden synkästä saldoluvusta -7 on kivuttu saldolukuun 10 (+17 yksikköä).

Myös henkilökunnan määrän suhteen tilanne näyttää toiveikkaalta Varsinais-Suomessa Loimaan seutukuntaa lukuun ottamatta. Muissa seutukunnissa saldoluku on noussut tai säilynyt viime vuoden tasolla. Salon seudulla on suurin osuus yrittäjiä, jotka uskovat henkilökuntansa määrän kasvun eli lähes viidennes (18 %). Samalla Salon seudulla on 11 prosenttia niitä yrityksiä, jotka arvioivat vähentävänsä henkilökuntaa. Saldoluku 7 on kuitenkin kolmanneksi paras Varsinais-Suomessa ja se on parantunut viime vuodesta eniten koko maakunnassa eli 10 yksikköä. Sekä Turunmaalla että Vakka-Suomessa henkilökunnan määrän kasvua ennakoivat 16 prosenttia yrityksistä. Saldoluvulla 10 Turunmaa nousee odotuksissaan hieman Vakka-Suomen edelle ja kärkeen koko maakunnassa. Vakka-Suomessa viime vuoden saldoluku nolla on muuttunut tänä vuonna saldoluvuksi 9. Päävastoin on käynyt Loimaan seudulla, jossa viime vuoden saldoluku 9 on vaihtunut saldoluvuksi 0, kun yrittäjistä 9 prosenttia ennakoivat henkilökunnan määrän kasvua ja toisaalta sama osuus henkilökunnan määrän laskua. Turun seudulla saldoluku 6 on sama kuin viime vuonna, kun henkilökuntansa määrän kasvua ennakoivat 15 prosenttia (+1 %-yksikkö) vastaajista ja laskua 9 prosenttia (+1 %-yksikkö).

Investointiaikeissa Turunmaan saldoluku on pysynyt ennallaan viime vuodesta ja Turunmaa on tänä vuonna koko maakunnan ainoa seutukunta, jossa investointiaikeiden saldoluku on positiivinen. Turunmaalla 23 prosenttia (-2 %-yksikköä) yrittäjistä arvioi investointiensä lisääntyvän ja 16 prosenttia (-2 %-yksikköä) arvioi niiden vähenevän. Myös Vakka-Suomessa ja Salon seudulla viidennes yrittäjistä (20 %) arvioi investointiensä lisääntyvän. Salon seudulla investointiensä vähenemistä arvioivien osuus on suurempi kuin viime vuonna ja saldoluku -4 on pudonnut yhdellä yksiköllä viime vuodesta. Vakka-Suomessa saldoluku -2 on parantunut 13 yksiköllä viime vuodesta eli eniten koko maakunnassa. Turun seudulla investointien kasvua ennakoivat 17 prosenttia (-2 %-yksikköä) vastanneista pk-yrityksistä ja investointien laskua 24 prosenttia (+6 %-yksikkö).

Maakuntaennusteen laadintaan osallistuneiden yritysten profiili:

Sijainti:

Turun seutu	60 %
Salon seutu	13 %
Vakka-Suomi	10 %
Loimaan seutu	10 %
Turunmaa	7 %

Toimiala:

Palvelut	49 %
Kauppa	16 %
Teollisuus	11 %
Rakentaminen	14 %
Kuljetus ja tietotekniikka	9 %
Maa-, kala- ja riistatalous	2 %

Työntekijämäärä:

Yksinyrittäjät	37 %
Erittäin pienet yritykset (2-9)	49 %
Pienet yritykset (10-49)	12 %
Keskikokoiset yritykset (50-)	2 %

köä). Investointiodotukset ovat siten kääntyneet negatiivisiksi myös Turun seudulla. Loimaan seudulla tilanne on viime vuoden tasolla, kun investointien kasvua ennakoivia on 14 prosenttia (+1 %-yksikkö) ja investointien laskua ennakoivia on 27 prosenttia (+2 %-yksikköä). Loimaan seudun saldoluku on siten tänäkin vuonna reilusti miinuksella eli -13 (-1 yksikkö).

Maakuntaennusteen tulosten perusteella näyttää siltä, että Salon seudulla alkanutta vuotta odotetaan erinomaisissa tunnelmissa investointiodotuksia lukuun ottamatta. Niin ikään Vakka-Suomessa on onnistuttu kääntämään viime vuonna ollut alavireisyys uuteen toiveikkauteen ja alkaneeseen vuoteen suhtaudutaan viime vuotta myönteisimmissä tunnelmissa.

2.3. Turun seutu jakautunut optimisteihin ja pessimisteihin

Turun ja sen suurimpien naapurikuntien kuntakohtaiset tulokset purettiin nyt erikseen kahdeksatta kertaa. Turun rinnalla talosalueen sisäisessä tarkastelussa ovat mukana Kaarinan, Liedon, Naantalien ja Raision yrittäjien talousodotukset.

Turussa ja Naantalissa liikevaihdon, kannattavuuden, henkilökunnan määrän ja investointiaikeiden odotukset ovat jonkin verran koko Turun seutua korkeammalla. Liedossakin henkilökunnan määrän kasvuodotuksia lukuun yrittäjät ovat toiveikkaampia kuin Turun seudulla kokonaisuudessaan. Kaarinassa ja Raisiossa odotukset eivät yllä koko Turun seudun tasolle. Investointiodotuksissa kaikki kunnat ovat tulleet alas viimevuotisista odotuksistaan ja vain Naantalissa ja Liedossa investointiodotusten saldoluvut ovat positiivisia.

Turussa on eniten yrittäjiä, jotka uskovat liikevaihtonsa kasvavan, 43 prosenttia (-2 %-yksikköä) turkulaisista pk-yrittäjistä. Naantalissa liikevaihdon kasvua ennakoivia yrittäjiä on 41 prosenttia (-2 %-yksikköä). Liedossa kokonaistilanne on kuitenkin liikevaihdon osalta Turkua ja Naantalia parempi, koska 40 prosenttia (+2 %-yksikköä) uskoo liikevaihtonsa kasvavan ja vain 10 prosenttia (-5 %-yksikköä) sen laskevan. Turussa ja Naantalissa liikevaihdon laskua ennakoii noin viidennes yrittäjistä (18 %).

Myös kannattavuusodotuksissaan turkulaiset yrittäjät ovat edelleen luottavaisia, sillä 34 prosenttia (-2 %-yksikköä) uskoo kannattavuutensa kohenevan. Turun edelle menevät kuitenkin naantalilaiset yrittäjät, joista 38 prosenttia (+5 %-yksikköä) arvioi kannattavuutensa kohenevan tänä vuonna samalla, kun kannattavuuden heikkenemistä ennakoii 18 prosenttia (-11 %-yksikköä) vastaajista. Liedossa kannattavuutensa kasvuun uskovia on hieman viime vuotta vähemmän eli 29 prosenttia (-4 %-yksikköä), mutta myös kannattavuuden heikkenemistä ennakoivien osuus on pudonnut.

Raisiossa liikevaihto-odotukset ovat alle koko Turun seudun, kun 37 prosenttia (-5 %-yksikköä) odottaa liikevaihtonsa nousevan ja 17 prosenttia sen laskevan. Myös kannattavuusodotukset ovat Raisiossa koko seutua alemmat, kun 27 prosenttia (-2 %-yksikköä) arvioi kannattavuutensa kohenevan ja 17 prosenttia sen heikkenevän. Selvästi muita vaatimattomimmin odotuksien tulevaa vuotta

katsovat kuitenkin kaarinalaiset yrittäjät, joista 33 prosenttia (+1 %-yksikkö) arvioi liikevaihtonsa kasvavan ja 17 prosenttia (+2 %-yksikköä) arvioi sen laskevan. Kannattavuuden osalta kaarinalaisilla yrittäjillä ei ole kokonaisuudessaan suuria toiveita, kun sama osuus yrittäjistä kuin viime vuonna eli 27 prosenttia arvioi kannattavuutensa paranevan, mutta samalla 26 prosenttia (+14 %-yksikköä) arvioi kannattavuutensa heikkenevän.

Arviot työllistämismahdollisuuksista vaihtelevat kunnittain. Suurimmat vaihtelut viime vuoteen verrattuna ovat Raisiossa, Kaarinassa ja Liedossa. Raisiossa henkilökuntansa kasvua ennakoivien osuus on laskenut 10 prosenttiin (-9 %-yksikköä). Kaarinassa puolestaan 14 prosenttia arvioi lisäävänsä henkilöstönsä määrää, mutta samalla henkilöstöä vähentävien määrä on kohonnut myös 14 prosenttiin (+6 %-yksikköä). Liedossa sen sijaan kehitys on ollut positiivista ja niiden osuus, jotka arvioivat lisäävänsä henkilökuntansa määrää, on noussut 13 prosenttiin (+3 %-yksikköä) samalla, kun henkilökuntansa määrää vähentävien osuus on laskenut 8 prosenttiin (-2 %-yksikköä). Turun alueella Naantalissa on suurin osuus yrittäjiä, joiden aikeissa on lisätä henkilöstönsä määrää, kun 18 prosenttia vastaajista ennakoii henkilöstölisäyksiä. Myös Turussa tilanne on hyvä ja henkilöstönsä määrää arvioi lisäävänsä 17 prosenttia (+1 %-yksikkö) vastaajista. Maakuntaennusteen vastausten perusteella Turussa ja Naantalissa on tänä vuonna optimistisimmat odotukset henkilöstön määrän kehittymisen suhteen, kun saldoluku molemmissa kaupungeissa on 8.

Investointiodotusten saldoluvut jäivät tänä vuonna miinukselle Turun alueella Naantalia ja Lietoa lukuun ottamatta. Naantalia lukuun ottamatta kaikissa kunnissa investointiodotukset ovat kokonaisuudessaan laskeneet, kun investointeja vähentävien osuuden kasvu on vienyt investointiodotusten ennustetta alavireiseen suuntaan. Naantalissa on sen sijaan tapahtunut huima positiivinen muutos viime vuoteen verrattuna, kun 21 prosenttia (+11 %-yksikköä) yrittäjistä uskoo investointiensa kasvavan tänä vuonna. Samalla investointien laskua ennakoivien osuus on yli puolittunut viime vuodesta 15 prosenttiin (-18 %-prosenttiyksikköä).

2.4. Paraisilla uskotaan kasvuun

Turun seudun ulkopuolella kunnissa, joista saatiin yli 30 vastausta, suurimmat liikevaihdon kasvuodotukset ovat viimevuotiseen tapaan Paraisten kaupungissa ja Salossa. Paraisilla liikevaihtonsa kasvuun uskoo 52 prosenttia kyselyyn vastanneista yrittäjistä ja Salossa tasan puolet vastanneista.

Myös kannattavuuden kasvuodotuksissa Paraisten kaupungissa ollaan viimevuotiseen tapaan myönteisissä odotuksissa, kun kannattavuuden kasvuun uskovia yrittäjiä on puolet vastaajista (+10 %-yksikköä viime vuodesta). Salossa 41 prosenttia vastanneista yrittäjistä arvioi kannattavuutensa paranevan.

Investointiodotuksissa Turunmaalla näyttää olevan paras vire, sillä Turun seudun ulkopuolella yli 30 vastausta keränneistä kunnista ainoastaan Kemiönsaarella ja Paraisten kaupungissa investoin-

tiodotusten saldoluku on plussalla. Kemiönsaarella 29 prosenttia vastaajista arvioi investointiensa lisääntyvät samalla, kun niiden vähenemistä ennakoii 18 prosenttia vastaajista. Paraisilla 17 prosenttia arvioi investointiensa kasvavan ja 15 prosenttia arvioi niiden vähenevän.

Henkilökunnan määrän kasvuun uskovia yrittäjiä on eniten Salossa (19 % vastaajista) ja Kemiönsaarella (18 % vastaajista). Kemiönsaarella henkilökuntaansa vähentävien yrittäjien osuus (6 %) on pienempi kuin Salossa (10 %) yli 30 vastausta keränneistä Turun alueen ulkopuolisista kunnista.

2.5. Nouseeko teollisuus tänä vuonna Varsinais-Suomen veturiksi?

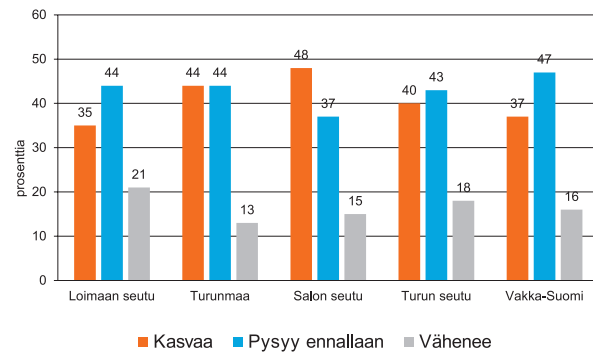
Toimialavertailu osoittaa, että positiivisimmassa vireessä kuluvaan vuoteen suuntaa teollisuus. Se on ainoa toimiala, jolla kaikkien kysytyjen mittarien; liikevaihdon, kannattavuuden, henkilökunnan määrän ja investointien saldoluvut ovat positiivisia.

Liikevaihtonsa kasvuun uskovia yrittäjiä on tänä vuonna eniten maa-, kala- ja riistataloudessa, kun 52 prosenttia (+19 %-yksikköä) vastaajista ennakoii liikevaihtonsa kasvavan. Vahva usko tulevaan vuoteen on myös teollisuudessa, jossa 48 prosenttia (+6 %-yksikköä) vastaajista arvioi liikevaihtonsa kasvavan. Myös palvelualoilla tilanne on säilynyt hyvänä ja 43 prosenttia (+1 %-yksikkö) vastaajista arvioi liikevaihtonsa kasvavan tänä vuonna. Kaupan alalakin liikevaihtonsa kasvuun uskovia on edelleen 39 prosenttia (-2 %-yksikköä) vastanneista yrittäjistä, mutta liikevaihtonsa laskua ennakoivien osuus on hieman noussut ja se on tänä vuonna 22 prosenttia (+6 %-yksikköä). Myös rakennusalalla on hyvä vire, kun viime vuoteen heikoimmin liikevaihto-odotuksien lähteneellä toimialalla tänä vuonna vajaa kolmannes (30 % eli +8 %-yksikköä) vastanneista arvioi liikevaihtonsa kasvavan. Kuljetus- ja tietotekniikka-ala on samalla tasolla odotuksissaan kuin rakentaminen. Alan odotuksissa on kuitenkin laskua viime vuoteen, kun 30 prosenttia (-2 %-yksikköä) arvioi liikevaihtonsa kasvavan ja 21 prosenttia (+4 %-yksikköä) sen laskevan.

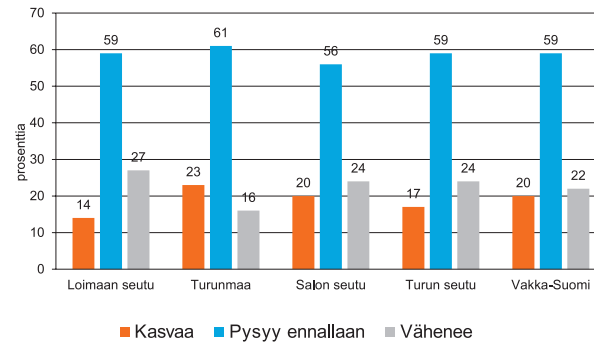
Kannattavuutensa kasvuun uskovia yrittäjiä on eniten kaupan alalla (39 %), teollisuudessa (38 %) ja maa-, kala- ja riistataloudessa (33 %). Maa-, kala- ja riistataloudessa kannattavuusodotukset ovat kasvaneet eniten, kun viime vuoden saldoluku -8 on vaihtunut tänä vuonna saldolukuun 22. Myös teollisuudessa kannattavuusodotusten saldoluku on noussut reippaasti ja se on tänä vuonna 21 (+10 yksikköä). Kaupan alalla saldoluku on niin ikään noussut hieman ja se on tänä vuonna 16 (+3 yksikköä). Palvelualoilla tilanne on viime vuoden kaltainen, kun edelleen 32 prosenttia ennakoii kannattavuutensa kohenevan ja 16 prosenttia sen heikkenevän. Rakennusalalla tilanne on kohentunut hieman ja 26 prosenttia (+5 %-yksikköä) yrittäjistä ennakoii kannattavuutensa paranevan, joskin myös kannattavuuden heikkenemistä arvioivien osuus, 24 prosenttia, on kolme prosenttiyksikköä viimevuotisesta korkeampi. Kuljetus- ja tietotekniikka-alan kannattavuusodotusten saldolu-

Yritysten odotukset eri seutukunnissa

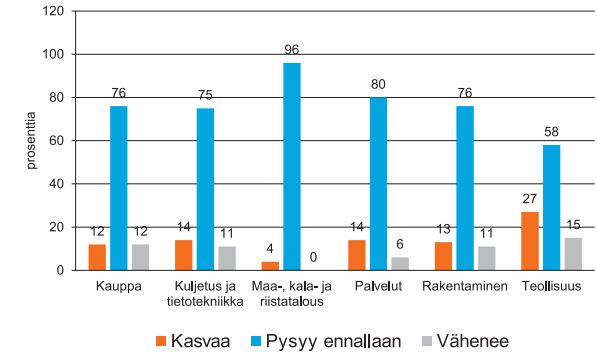
Liikevaihdon odotukset 2014

Investointiaikeet 2014

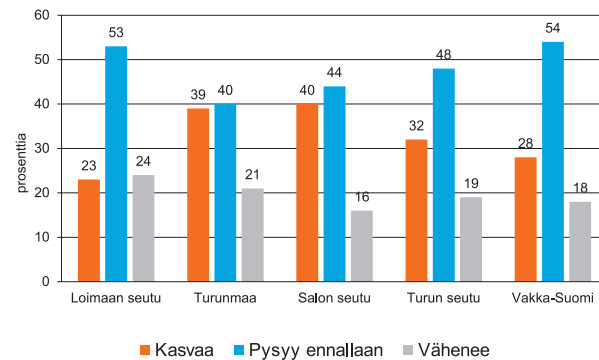

Henkilökunnan määrä 2014

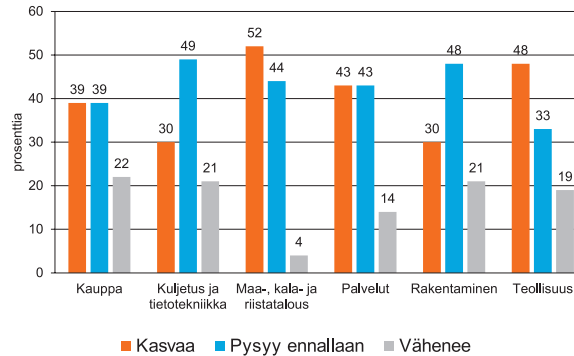

Yritysten odotukset eri toimialoilla

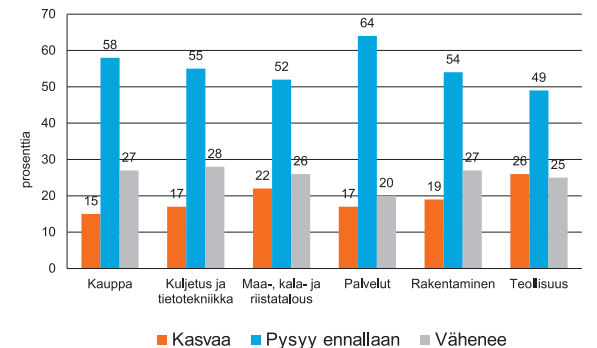
Kannattavuuden odotukset 2014

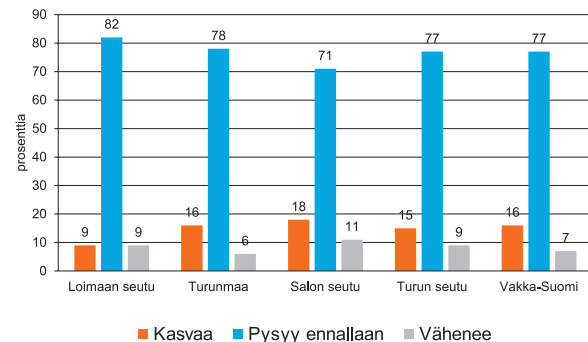
Liikevaihdon odotukset 2014

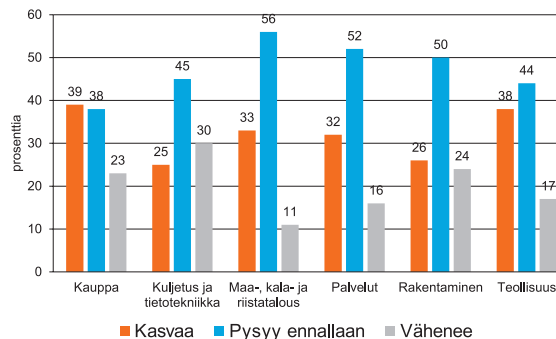
Investointiaikeet 2014

Henkilökunnan määrä 2014

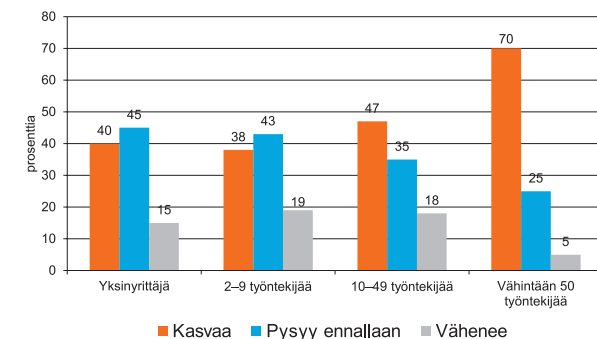

Kannattavuuden odotukset 2014

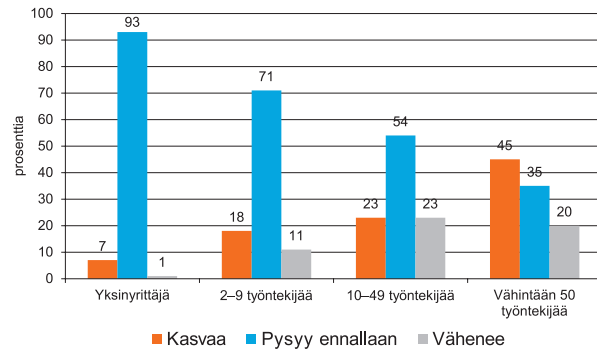

Yritysten odotukset eri kokoluokissa

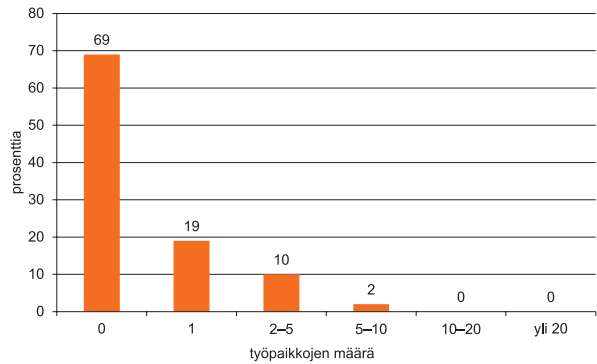
Liikevaihdon odotukset 2014

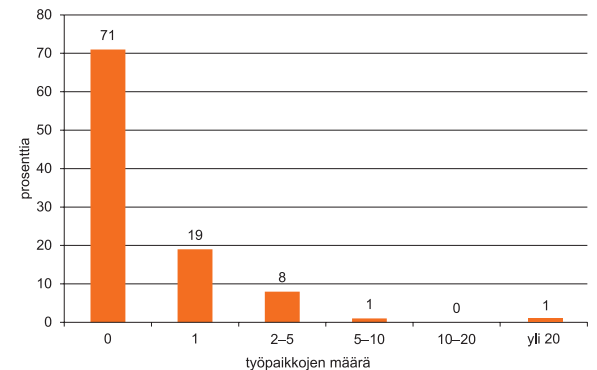
Henkilökunnan määrä 2014

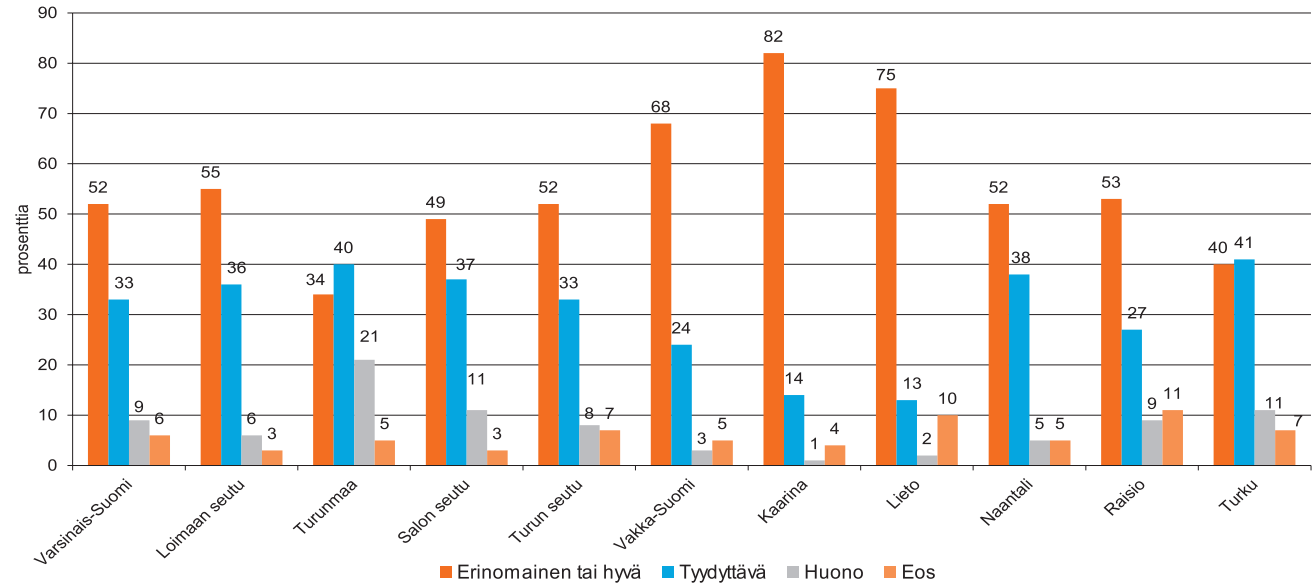
Kuinka monta uutta työpaikkaa yrityksesi on luonut/luo vuonna 2013?

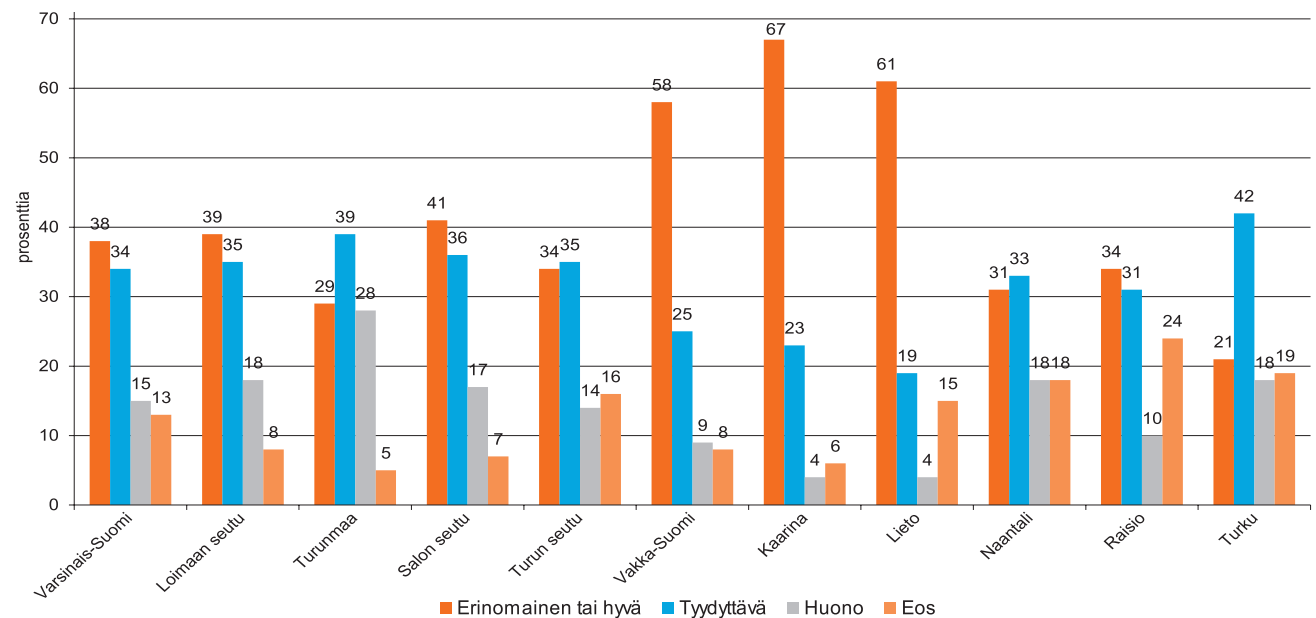
Arvio siitä, kuinka monta uutta työpaikkaa yrityksesi syntyy vuonna 2014?

Kunnan yrittäjyysilmapiiri vuonna 2014

Kunnan ja yritysten välinen yhteistyö vuonna 2014

kun on painunut -5, kun kannattavuutensa kasvua ennakoi 25 prosenttia (+2 %-yksikköä) yrittäjistä ja heikkenemistä 30 prosenttia yrittäjistä (+7 %-yksikköä).

Viimevuotiseen tapaan teollisuudessa on suurin osuus niitä yrittäjiä, jotka arvioivat lisäävänsä henkilökuntansa määrää, 27 prosenttia (+5 %-yksikköä). Teollisuuden saldoluku 12 on toimialavertailun paras. Myös palveluissa sekä kuljetus- ja tietotekniikka-aloilla 14 prosenttia odottaa lisäävänsä henkilöstönsä määrää. Rakennusalalla nousua viime vuoteen verrattuna on myös jonkin verran, kun 13 prosenttia (+4 %-yksikköä) arvioi mahdolliseksi henkilökunnan määrän lisäämisen. Myös kaupan alalla ollaan aavistuksen viime vuotta myönteisimmissä tunnelmissa, kun 12 prosenttia (+1 %-yksikkö) arvioi lisäävänsä henkilöstönsä määrää ja viime vuoden negatiivinen saldoluku on noussut tänä vuonna saldoluvi nollaan. Henkilöstömäärän suhteen odotukset ovat laskeneet eniten maa-, kala- ja riistataloudessa, kun vain 4 prosenttia (-13 %-yksikköä) arvioi voivansa lisätä henkilöstönsä määrää.

Teollisuus on myös ainoa toimiala, jolla yrittäjät arvioivat investointien kokonaisuudessaan kasvavan tänä vuonna, kun 26 prosenttia (+8 %-yksikköä) arvioi lisäävänsä investointejaan ja 25 prosenttia (+2 %-yksikköä) vähentävänsä niitä. Myös muilla toimialoilla investointeja lisäävien osuus on pysynyt viidenneksen molemmin puolin. Maa-, kala- ja riistataloudessa investointejaan aikoo lisätä 22 prosenttia yrittäjistä, rakentamisessa 19 prosenttia, palveluissa 17 prosenttia, kuljetus- ja tietotekniikka-aloilla 17 prosenttia ja kaupan alalla 15 prosenttia. Samalla kuitenkin niitä, jotka arvioivat vähentävänsä investointeja, on tätäkin suurempi osuus yrittäjistä ja investointien saldoluvi ovat näillä toimialoilla negatiivisia. Teollisuus on ainoa toimiala, jolla investointidotusten saldoluku on plussalla.

2.6. Isoilla pk-yrityksillä suotuisimmat kasvunäkymät

Positiivisin vire liikevaihto-odotuksissa on tänä vuonna vähintään 50 henkilöä työllistävässä yrityksissä. Myös 10–49 henkilöä työllistävässä yrityksissä liikevaihdon kasvuodotukset ovat korkealla.

Vahvin usko tulevan vuoden liikevaihdon kasvuodotuksissa on Maakuntaennusteen tulosten pohjalta tänäkin vuonna vähintään 50 henkilöä työllistävässä yrityksissä. Odotukset tämän kokoluokan yrityksissä ovat nousseet edelleen viime vuodesta, kun 70 prosenttia vastanneista (+18 %-yksikköä) arvioi liikevaihtonsa kasvavan. Samalla liikevaihtonsa laskua ennakoi vain 5 prosenttia vastaajista (-19 %-yksikköä). Kokoluokkaa pienemmissä yrityksissä, 10–49 henkilöä työllistävät yritykset, edelleen lähes puolet eli 47 prosenttia (-2 %-yksikköä) arvioi liikevaihtonsa kasvavan ja vajaa viidennes (18 %) sen laskevan. Myös yksityisyrittäjät ovat tänä vuonna hyvin toiveikkaita liikevaihtonsa kasvun suhteen, kun 40 prosenttia (+6 %-yksikköä) vastaajista arvioi liikevaihtonsa kasvavan ja 15 prosenttia (-2 %-yksikköä) arvioi liikevaihtonsa laskevan. 2–9 henkilöä työllistävässä yrityksissä liikevaihtonsa

kasvuun uskovien yrittäjien osuus on pysynyt samana kuin viime vuonna eli 38 prosentissa ja liikevaihtonsa laskua ennakoivien määrä lähes samana eli 19 prosentissa (+2 %-yksikköä).

Parhaat työllistämismahdollisuudet näyttäisi olevan niin ikään vähintään 50 henkilöä työllistävässä yrityksissä, kun 45 prosenttia (+21 %-yksikköä) tämän kokoluokan yrityksistä ilmoittaa lisäävänsä henkilökuntansa määrää ja vain 20 prosenttia (-9 %-yksikköä) vähentävänsä sitä.

Kun vielä viime vuonna työllisyystilanne näytti varsin hyvältä 10–49 henkilöä työllistävässä yrityksissä, on se tänä vuonna selvästi heikentynyt. Kokonaisuudessa uusia työpaikkoja ei Maakuntaennusteen tulosten pohjalta voi tämän kokoluokan yrityksiin ennakoita, kun 23 prosenttia arvioi lisäävänsä henkilökunnan määrää ja sama määrä vähentävänsä sitä. Erityisesti henkilökuntaansa vähentävien yritysten osuus on kasvanut tämän kokoluokan yrityksissä (+9 %-yksikköä).

Tilanne on siis kääntynyt päinvastaiseksi viime vuoteen verrattuna, jolloin suurimmat työllistämisedotukset olivat 10–49 henkilöä työllistävässä yrityksissä ja heikoimmat odotukset vähintään 50 henkilöä työllistävässä yrityksissä.

Myös 2–9 henkilöä työllistävässä yrityksissä uskotaan tänä vuonna uuden henkilöstön palkkaamiseen. 18 prosenttia (+5 %-yksikköä) arvioi luovansa uusia työpaikkoja samalla, kun 11 prosenttia arvioi joutuvansa tekemään leikkauksia henkilöstönsä määrässä. Yksinyrittäjistä viimevuotiseen tapaan lähes kaikki arvioivat henkilöstönsä määrän säilyvän vähintään ennallaan.

2.7. Pk-yritysten rooli työpaikkojen luomisessa on edelleen tärkeä

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteessa kysyttiin nyt kahdeksatta kertaa yrittäjien arvioita uusien työpaikkojen syntymisestä. Kyselyssä yrittäjiä pyydettiin arvioimaan, kuinka monta uutta työpaikkaa yritys on luonut vuonna 2013 ja kuinka monta uutta työpaikkaa yritykseen arvioidaan syntyvän vuonna 2014. Vastausvaihtoehdot olivat: 0, 1, 2–5, 5–10, 10–20 tai yli 20 työpaikkaa. Tältä pohjalta on syntynyt arvio Varsinais-Suomeen keskimäärin syntyvistä uusista työpaikoista.

Kyselyyn vastanneet yrittäjät olivat perustaneet viime vuonna keskimäärin noin 900 uutta työpaikkaa eli keskimäärin noin 300 työpaikkaa enemmän kuin he arvioivat perustavansa vuoden 2013 Maakuntaennusteessa. Tänä vuonna yrittäjät arvioivat luovansa keskimäärin 780 uutta työpaikkaa.

Vastaajista 31 prosenttia eli 370 yrittäjää ilmoittaa yrityksensä luoneen vähintään yhden uuden työpaikan vuonna 2013. Yhden työpaikan luoneista vastaajista runsas puolet (60 %, 223 yritystä) oli viime vuonna työllistänyt yhden uuden henkilön.

Yhden uuden työpaikan luoneista yrityksistä 18 prosenttia on yksityisyrittäjiä, suurin osa eli 68 prosenttia, 2–9 henkilöä työllistäviä yrityksiä ja loput tätä suurempia yrityksiä.

Vähintään yhden uuden työpaikan luoneista yrityksistä 12 prosenttia on yksityisyrittäjiä, 58 prosenttia 2–9 henkilöä työllis-

täviä yrityksiä, 25 prosenttia 10–49 henkilöä työllistäviä yrityksiä ja loput tätä suurempia yrityksiä.

Vuonna 2014 vähintään yhden uuden työpaikan ennakoi luovansa 29 prosenttia eli 345 vastaajayritystä. Näistä reilusti yli puolet (226 yritystä, 66 %) ilmoittaa luovansa yhden uuden työpaikan.

Vähintään yhden työpaikan luovista yrityksistä noin puolet (54 %) on 2–9 henkilöä työllistäviä yrityksiä. Yksinyrittäjistä noin joka kuudes (16 %) arvioi luovansa vähintään yhden uuden työpaikan eli palkkaavansa ensimmäisen työntekijänsä vuonna 2014.

Kokoluokassa 10–49 henkilöä työllistävät yritykset vastaajista melkein puolet (49 %) ennakoi luovansa enintään viisi uutta työpaikkaa. Kokoluokan vähintään 50 henkilöä työllistävät yritykset vastaajista enää 35 prosenttia (viime vuonna 57 %) arvioi, ettei heidän yrityksissään synny uusia työpaikkoja, yli puolet (55 %) arvioi luovansa 1–10 työpaikkaa ja 10 prosenttia yli 10 työpaikkaa.

Vähintään yhden uuden työpaikan luomiseen uskovia yrittäjiä on tänä vuonna eniten Salon seudulla, jossa 37 prosenttia vastaajista arvioi luovansa tänä vuonna vähintään yhden uuden työpaikan. Turunmaalla lähes joka kolmas yrittäjä (32 %) arvioi yrityksensä luovan vähintään yhden uuden työpaikan, Turun seudulla vajaa kolmannes (29 %) ja Vakka-Suomessa joka neljäs yritys (25 %). Loimaan seudullakin noin joka viidenteen (22 %) yritykseen arvioidaan syntyvän vähintään yksi uusi työpaikka tänä vuonna.

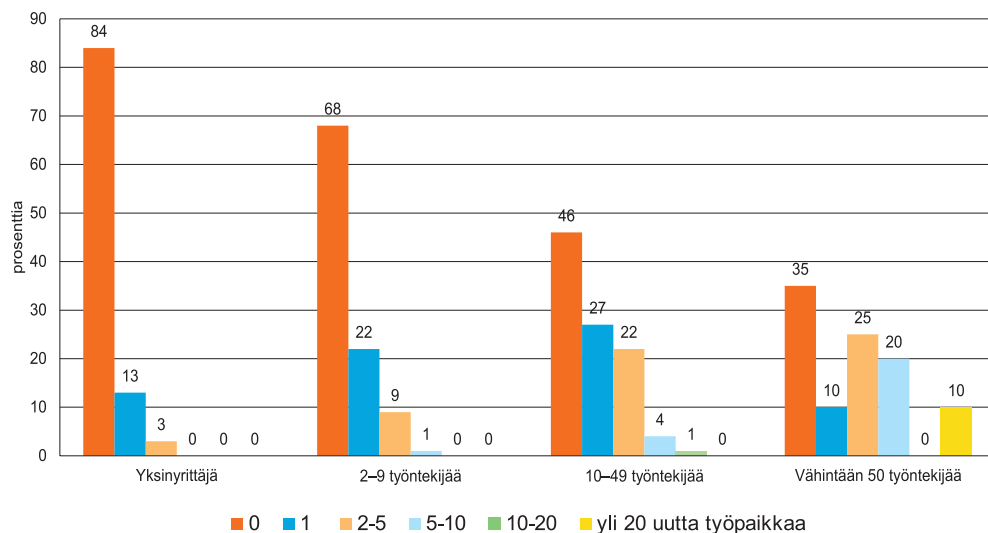
Kuntakohtaisesti tarkasteltuna Turun seudulla positiivisimmat työllistämisenäkymät ovat Turussa, jossa 32 prosenttia yrittäjistä arvioi luovansa vähintään yhden uuden työpaikan. Turkulaisten yrittäjien arvio on sama kuin viime vuonna.

Toimialoittain tarkasteltuna vähintään yhden uuden henkilön työllistäneiden yritysten osuus oli viime vuonna suurin teollisuudessa, jossa 37 prosenttia ilmoitti palkanneensa vähintään yhden uuden työntekijän. Kuljetus- ja tietotekniikka-aloilla sekä maa-, kala ja riistataloudessa runsas kolmannes (34 %) ilmoittaa palkanneensa vähintään yhden uuden työntekijän. Muilla toimialoilla vähintään yhden uuden työntekijän oli palkannut vajaa kolmannes, kaupan alalla 32 prosenttia, rakennusalalla 31 % ja palvelualoilla 29 prosenttia kyselyyn vastanneista yrittäjistä.

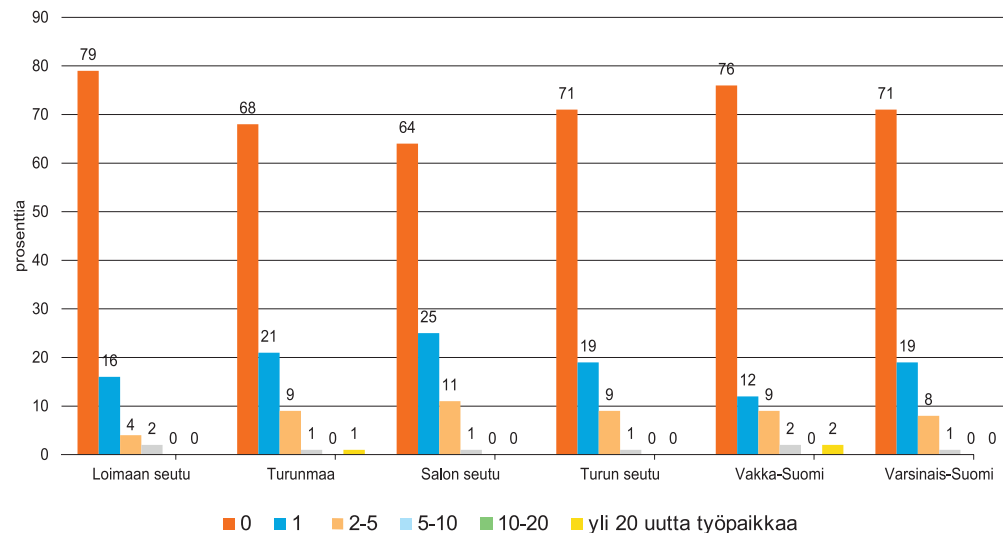
Vuonna 2014 niiden yritysten osuus, jotka ennakoivat luovansa vähintään yhden uuden työpaikan, on viimevuotiseen tapaan suurin teollisuudessa. Tänä vuonna 43 prosenttia (+6 %-prosenttiyksikköä) teollisuudessa toimivista yrittäjistä uskoo luovansa vähintään yhden uuden työpaikan yritykseensä. Kaupan alalla ja rakennusalalla vajaa kolmannes yrittäjistä arvioi luovansa yhden uuden työpaikan, kuljetus- ja tietotekniikka -aloilla sekä palvelualoilla reilu neljännes yrittäjistä ja maa-, kala- ja riistataloudessa noin joka viides yrittäjä arvioi luovansa vähintään yhden uuden työpaikan.

Maakuntaennusteen vastanneiden pk-yrittäjien yrityksissä syntyy parhaimmillaan tänä vuonna keskimäärin 780 uutta työpaikkaa. Vastaajayritykset edustavat noin 15 prosenttia kaikista Varsinais-Suomen Yrittäjien jäsenyrityksistä. Jos Maakuntaennusteen vastausten mukainen kehitys toteutuisi kaikissa Varsinais-Suomen yrityksissä, tarkoittaisi tämä parhaimmillaan jopa tuhansia uusia

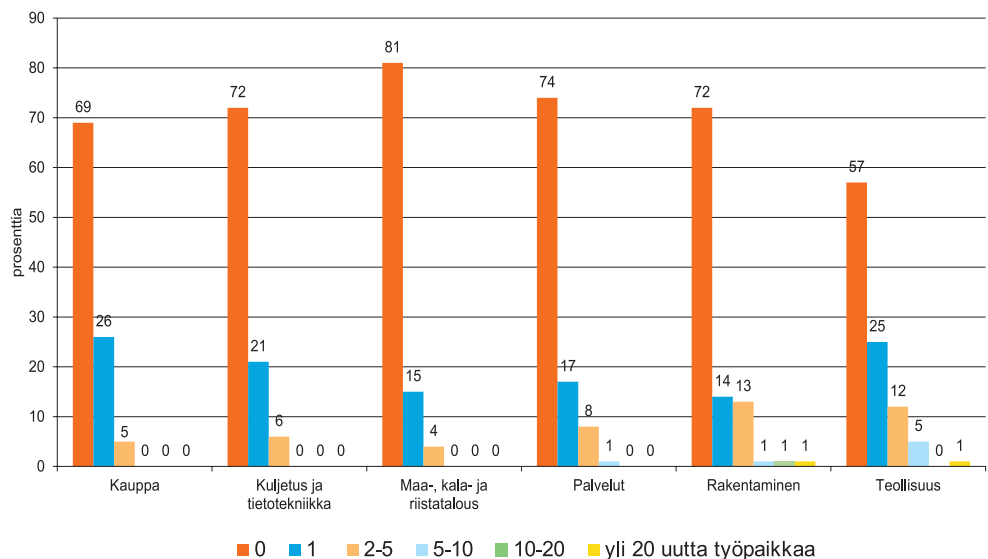
Arvio siitä, kuinka monta uutta työpaikkaa yrityksesi syntyy vuonna 2014?

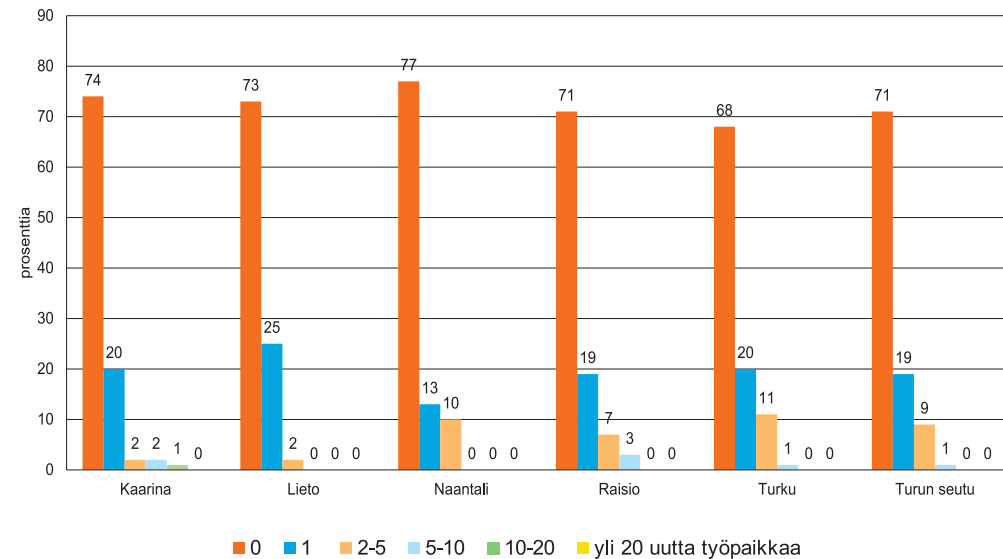
Arvio siitä, kuinka monta uutta työpaikkaa yrityksesi syntyy vuonna 2014?

Arvio siitä, kuinka monta uutta työpaikkaa yrityksesi syntyy vuonna 2014?

Arvio siitä, kuinka monta uutta työpaikkaa yrityksesi syntyy vuonna 2014?

työpaikkoja Varsinais-Suomeen vuonna 2014. Pk-yritysten rooli työllistäjänä ja uusien työpaikkojen luomisessa näyttää siis edelleen olevan merkittävä Varsinais-Suomessa Maakuntaennusteen kyselyn tulosten pohjalta.

3. RAHOITUSOSA

3.1. Lähes puolet investoinneista aiotaan hoitaa lainarahalla

Maakuntaennusteen rahoitusosassa seurataan vuosittain yritysten ulkoisen rahoituksen tarvetta ja sitä, miten yritykset suunnittelevat rahoittavansa mahdolliset investointinsa.

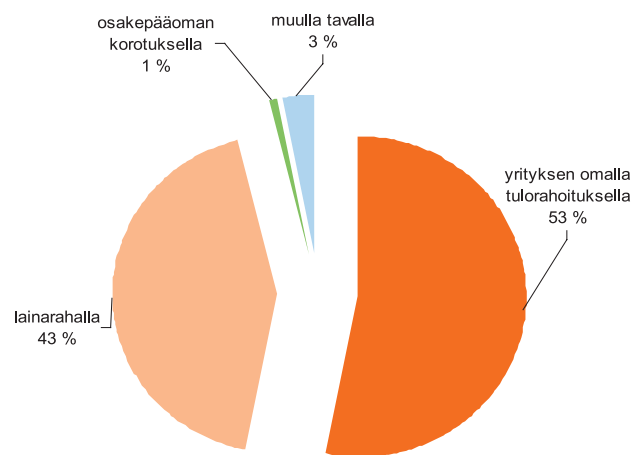
Niistä yrittäjistä, jotka suunnittelevat investointeja, 53 prosenttia kertoo hoitavansa yrityksensä investoinnit omalla tulorahoituksella.

Lainarahaa arvioi tarvitsevänsä investointeihin 43 prosenttia, osakepääoman korotusta harkitsee vajaa prosentti sekä 3 prosenttia aikoo rahoittaa investointinsa muulla tavalla.

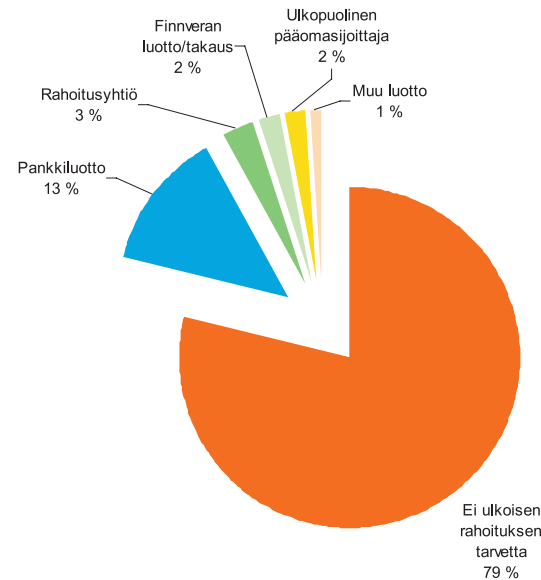
Yrittäjien investointien rahoitussuunnitelmat ovat varsin samanlaisia vuodesta toiseen ja niissä on viimevuosina tapahtunut vain joidenkin prosenttiyksiköiden muutoksia.

Vastaajista 22 prosenttia arvioi, ettei heidän edustamansa yritys investoi tänä vuonna.

Jos yrityksesi investoi, rahoitus hoidetaan...

Ulkoisen rahoituksen tarve 2014

3.2. Yrittäjä hakee ulkopuolisen rahoituksen pankista

Ulkoisen rahoituksen tarve on kasvanut hieman viime vuodesta, kun runsas viidennes (21 %) yrityksistä ilmoittaa tarvitsevänsä ulkoista rahoitusta. Näin ollen 79 prosenttia (-2 %-yksikköä) arvioi selviävänsä ilman ulkoista rahoitusta.

Varsinaissuomalaisten yritysten tärkein ulkopuolinen rahoittaja on pankki. Ulkopuolista rahoitusta tarvitsevista yrittäjistä 62 prosenttia arvioi ottavansa tänä vuonna pankkiluottoa.

Finnveran luottoa tai takausta arvioi käyttävänsä 10 prosenttia ulkopuolista rahoitusta tarvitsevista yrittäjistä, muita rahoitusyhtiöitä 13 prosenttia vastaajayrityksistä ja ulkopuolista pääomasijoittajaa 9 prosenttia. Muuta luottoa harkitsee 7 prosenttia niistä vastaajista, jotka tarvitsevat ulkopuolista rahoitusta tänä vuonna.

3.3. Osuuspankki on varsinaissuomalaisten yrittäjien tärkein pankkikumppani

Osuuspankin asema varsinaissuomalaisten yrittäjien pankkina on kiistaton. Vuosi toisensa jälkeen Maakuntaennusteen tulokset osoittavat, että selvästi tärkein pankkikumppani varsinaissuomalaisille yrittäjille on osuuspankki. Tänä vuonna 48 prosenttia (+ 2 %-yksikköä) vastaajista ilmoitti osuuspankin ensisijaiseksi pankkikseen.

Myös muiden pankkikumppanien asema on säilynyt aiemmista vuosista varsin samana, kun toiseksi suosituimmaksi pankkikumppaniksi yrittäjät ilmoittavat Nordean (22 % vastaajista) ja kolmanneksi suosituimmaksi Säästöpankin (12 % vastaajista).

Seuraavaksi tärkeimmäksi ensisijaiseksi pankkikumppanikseen yrittäjät ilmoittavat tänä vuonna POP Pankin (5 % vastaajista) sekä Aktian ja Danske Bankin, joita kumpaakin ilmoittaa käyttävänsä ensisijaisena pankkinaan 4 prosenttia vastaajista.

Handelsbanken ja Ålandsbanken ilmoittaa kumpaakin käyttävänsä 2 prosenttia vastaajista sekä LähiTapiolaa prosentti vastaajista.

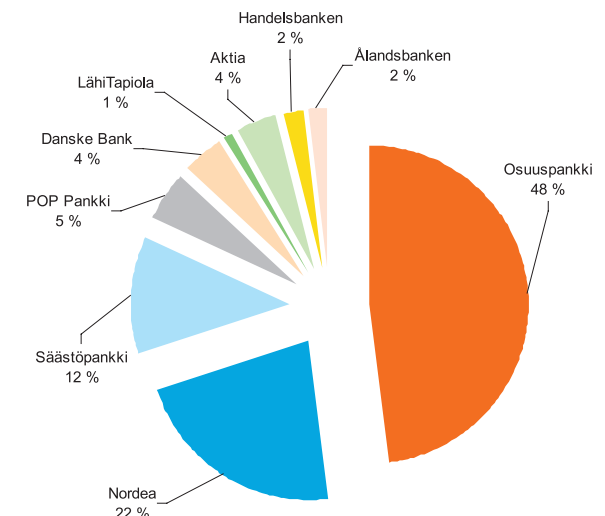
3.4 Henkilökohtaisuus ajaa pankkipalvelussa muiden tekijöiden edelle

Varsinaissuomalaiset yrittäjät tekevät vuosi toisensa jälkeen varsin selväksi, että he arvostavat pankkipalveluissa eniten henkilökohtaisuutta.

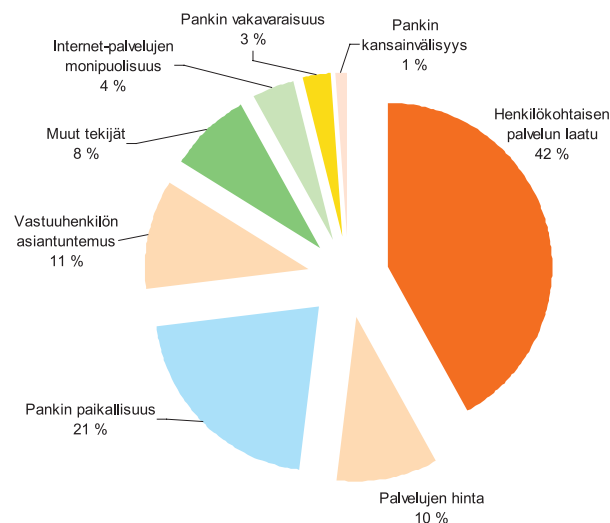
Tärkeimmäksi tekijäksi pankkikumppanin valinnassa nousee ylivertaisesti jälleen tänä vuonna henkilökohtaisen palvelun laatu, kun viimevuotiseen tapaan 42 prosenttia pitää sitä tärkeimpänä tekijänä pankkikumppanin valinnassa.

Seuraavaksi tärkeimmät tekijät ovat pankin paikallisuus, vastuhenkilön asiantuntemus sekä palvelun hinta. Noin viidennes vastaajista (21 %) pitää paikallisuutta tärkeimpänä tekijänä valitessaan

Yrityksen ensisijaisesti käyttämä pankkiryhmä

Tärkein tekijä yrityksen pankkikumppanin valinnassa

pankkia, noin joka kymmenes (11 %) nostaa vastuuhenkilön asiantuntemuksen ykköseksi ja joka kymmenennelle vastaajalle palvelujen hinta on tärkein pankkipalvelujen valintakriteeri.

Vähiten merkittävin tekijä pankkikumppanin valinnassa on tänä vuonna pankin kansainvälisyys, jota pitää tärkeimpänä tekijänä vain prosentti vastaajista. Muita vähemmän tärkeitä tekijöitä ovat pankin vakavaraisuus, joka on tärkein 3 prosentille vastaajista sekä Internet-palvelun monipuolisuus, jonka nostaa tärkeimmäksi tekijäksi 4 prosenttia vastaajista.

Vastaajista 8 prosenttia ilmoittaa tärkeimmäksi tekijäksi jonkun muun tekijän. Myös näissä vastauksissa korostuu henkilökohtaisuus – luottamuksellisuus ja pitkäaikainen asiakassuhde.

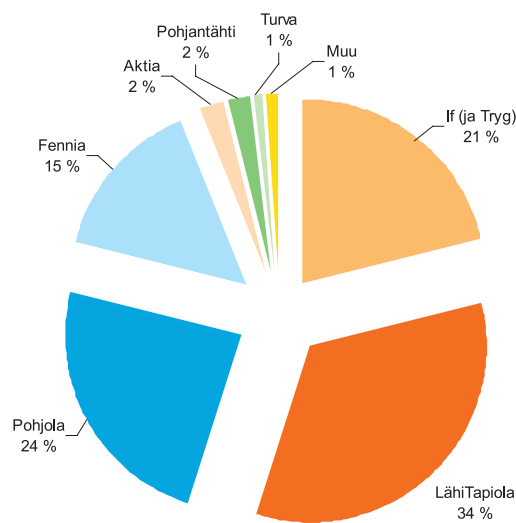
Tärkeimpien tekijöiden järjestys ja merkitys säilyvät vuosittain varsin samana.

3.5. Pohjolan osuus yrittäjien vakuuttajana nousussa

Yrittäjiltä kysytään Maakuntaennusteessa vuosittain myös yrityksen ensisijaisesti käyttämää vahinkovakuutusyhtiötä.

Yrittäjien suosimien vakuutusyhtiöiden järjestyksessä ei tapahtu vuosittain suuria muutoksia. LähiTapiola nousi viime vuonna varsinaissuomalaisten yrittäjien suurimmaksi vahinkovakuuttajaksi. Tänä vuonna LähiTapiolaa ensisijaisena vahinkovakuuttajanaan ilmoittaa käyttävänsä 34 prosenttia (-1 %-yksikkö) vastaajista.

Yrityksen ensisijaisesti käyttämä vahinkovakuutusyhtiö

Toiseksi suosituin varsinaissuomalaisten yrittäjien vahinkovakuutusyhtiö on Pohjola, jota ilmoittaa käyttävänsä 24 prosenttia (+3 %-yksikköä) vastaajista. Kolmannella sijalla on If 21 prosentin osuudella. Neljänneksi suosituin yrittäjien vakuuttaja on viimevuotiseen tapaan Fennia 15 prosentin (+1 %-yksikkö) osuudellaan.

Muut yrittäjien vahinkovakuuttajat ovat Aktia (2 %), Pohjantähti (2 %) ja Turva (1 %).

4. YRITTÄJÄT JA KUNTA

4.1. Yrittäjät viihtyvät Vakka-Suomessa

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteessa kysyttiin nyt yhdeksannen kerran yrittäjien arvioita oman yrityksen sijaintikunnan yrittäjyyssilmapiiristä. Vastausten perusteella 52 prosenttia (-2 %-prosenttiyksikköä viime vuodesta) kaikista vastaajista pitää oman kuntansa yrittäjyyssilmapiiriä joko hyvänä tai erinomaisena. Tyydyttävänä yrittäjyyssilmapiiriä pitää 33 prosenttia yrittäjistä (+2 %-yksikköä) ja huonoksi ilmapiiriin arvioi 9 prosenttia (-1 %-yksikkö) kaikista vastaajista. Internet-kyselyn teknisen sujuvuuden takaamiseksi vastaajille annetaan myös en osaa sanoa -vaihtoehto. Oman kuntansa yrittäjyyssilmapiiriä ei osannut arvioida 6 prosenttia (+1 %-yksikkö) vastanneista yrittäjistä.

Seutukuntaakohtaisessa vertailussa selvästi muita edellä on viimevuosien tapaan Vakka-Suomi, jossa yrittäjyyssilmapiiriin tänä vuonna arvioi erinomaiseksi tai hyväksi 68 prosenttia (+1 %-yksikkö) yrittäjistä. Tämän lisäksi yrittäjyyssilmapiiriin huonoksi arvioivia on enää 3 prosenttia (-5 %-yksikköä). Ero muihin seutukuntiin on korostunut entisestään, kun yrittäjyyssilmapiiriarviot ovat muuttamassa seutukunnassa heikentyneet hieman.

Viime vuoden yrittäjyyssilmapiiriarvioiden kakkonen, Loimaan seutu, on säilyttänyt asemansa tänäkin vuonna, kun erinomaiseksi tai hyväksi yrittäjyyssilmapiiriin arvioi 55 prosenttia (-8 %-yksikköä) vastaajista. Yrittäjyyssilmapiiriin huonoksi arvioineiden osuus on pysynyt Loimaan seudulla samana kuin viime vuonna eli 6 prosentissa.

Turun seudulla yrittäjyyssilmapiiriin vähintään hyväksi arvioineiden osuus, 52 prosenttia, on pysynyt samana kuin viime vuonna, mutta yrittäjyyssilmapiiriin huonoksi arvioineiden osuus on pudonnut 8 prosenttiin (-2 %-yksikköä). Turun seutu on Vakka-Suomen ohella ainoa seutukunta, jossa yrittäjyyssilmapiiriarvion saldoluku on noussut viime vuodesta.

Salon seudulla yrittäjyyssilmapiiriin vähintään hyväksi arvioineiden osuus on laskenut 49 prosenttiin (-7 %-yksikköä) ja yrittäjyyssilmapiiriin huonoksi arvioineiden osuus 11 prosenttiin (-2 %-yksikköä) vastaajista.

Perää yrittäjyyssilmapiiriarvioissa pitää tänä vuonna viime vuoden tapaan Turunmaa, vaikka yrittäjyyssilmapiiriin vähintään hyväksi arvioineiden osuus on noussut 34 prosenttiin (+1 %-yksikkö). Samalla kuitenkin yrittäjyyssilmapiiriin huonoksi arvioineiden osuus on noussut 21 prosenttiin (+3 %-yksikköä). Saldolukuvertailu paljastaa, että Turunmaalla on vielä tekemistä, jos se mieltä samalle tasolle maakunnan muiden seutukuntien kanssa. Turunmaan saldoluku 13 jää myös reilusti alle koko Varsinais-Suomen yrittäjyyssilmapiiriin saldoluvun 43.

4.2. Kaarina saa tänäkin vuonna kiitosta yrittäjyyssilmapiiristään

Viidestä Maakuntaennusteen kyselyssä eniten vastauksia keränneestä kunnasta (Turku, Salo, Kaarina, Raisio ja Uusikaupunki) yrittäjyyssilmapiirivertailussa ykköspaikan on säilyttänyt viime vuodesta Kaarina. Kaarinassa 82 prosenttia (-1 %-yksikkö) yrittäjistä pitää kaupungin yrittäjyyssilmapiiriä joko erinomaisena tai hyvänä ja vain prosentti (-4 %-yksikköä) huonona. Kaarinalaisyrittäjistä 14 prosenttia pitää kaupungin yrittäjyyssilmapiiriä tyydyttävänä ja 4 prosenttia ei osaa arvioida sitä.

Myös Uusikaupunki on säilyttänyt asemansa maakunnan toiseksi parhaana yrittäjyyssilmapiiriltään, kun 80 prosenttia (-2 %-yksikköä) yrittäjistä pitää kaupungin yrittäjyyssilmapiiriä vähintään hyvänä. Yrittäjyyssilmapiiriin tyydyttäväksi arvioi Uudessakaupungissa 17 prosenttia (+5 %-prosenttiyksikköä) yrittäjistä ja huonoksi 3 prosenttia (-1 %-yksikkö). Uudessakaupungissa en osaa sanoa -vastauksia on 0 prosenttia.

Selkeää kärkeä jo useamman vuoden peräkkäin pitävien Kaarinan ja Uudenkaupungin jälkeen yrittäjyysilmapiirivertailuissa seuraaviksi tulevat tänä vuonna Raisio (53 %), Salo (52 %) ja Turku (40 %) viidestä eniten vastauksia keränneestä kunnasta. Yrittäjyysilmapiirin vähintään hyväksi arvioineiden osuus on laskenut kuitenkin muissa eniten vastauksia keränneissä kaupungeissa paitsi Turussa, jossa se on noussut kolme prosenttiyksikköä.

Yrittäjien arviot oman kunnan yrittäjyysilmapiiristä*:

Erinomainen tai hyvä	
Kaarina	82 %
Uusikaupunki	80 %
Lieto	75 %
Loimaa	58 %
Raisio	53 %
Salo	52 %
Naantali	52 %
Masku	50 %
Kemiönsaari	41 %
Turku	40 %
Paraisten kaupunki	28 %

*Arviot niistä kunnista, joista saatiin yli 30 vastausta.

4.3. Vakka-Suomi ja Turun seutu parantaneet hieman yhteistyöarvioissa

Maakuntaennusteissa kysytään vuosittain myös kuntien ja yritysten välisen yhteistyön sujuvuutta.

Kaikista vastaajista lähes sama osuus kuin viime vuonna, 38 prosenttia (-1 %-yksikkö), pitää yhteistyötä oman kuntansa kanssa vähintäänkin hyvänä. Tyydyttävänä yhteistyötä pitää 34 prosenttia vastaajista (-1 %-yksikköä) ja huonona 15 prosenttia vastaajista, kuten viime vuonna. Yrittäjistä 13 prosenttia (+2 %-yksikköä) ei osaa arvioida yhteistyön sujuvuutta.

Seutukuntaakohtaisessa vertailussa viime vuoden tapaan Vakka-Suomi nousee selvästi korkeimmalle sijalle kysyttäessä arvioita kunnan ja yritysten välisestä yhteistyöstä. Yhteistyön sujuvuuden arvioi erinomaiseksi tai hyväksi 58 prosenttia (-1 %-yksikkö) vakasuomalaisista yrittäjistä. Huonona yhteistyötä pitää 9 prosenttia (-3 %-yksikköä) vastaajista.

Toiseksi parhaaksi yhteistyön yrittäjien ja kunnan välillä arvioivat yrittäjät Salon seudulla, jossa yhteistyötä vähintään hyvänä pitävien osuus on 41 prosenttia (-2 %-yksikköä). Yhteistyön huonoksi arvioi 17 prosenttia vastaajista (+3 %-yksikköä).

Loimaan seudulla 39 prosenttia (-6 %-yksikköä) yrittäjistä pitää yhteistyötä erinomaisena tai hyvänä. Tyytymättömien osuus on noussut Loimaan seudulla 18 prosenttiin (+4 %-yksikköä).

Turun seudulla toimivista pk-yrityksistä 34 prosenttia eli sama osuus kuin viime vuonna pitää yhteistyötä vähintään hyvänä. Yhteistyötä oman kunnan kanssa huonona pitävien osuus on laskenut 14 prosenttiin (-2 %-yksikköä).

Turunmaalla yhteistyötä vähintään hyvänä pitävien osuus on säilynyt lähes viime vuoden tasolla 29 prosentissa (-1 %-yksikkö), mutta samalla tyytymättömien osuus on kasvanut entisestään. Turunmaalla yhteistyön kunnan kanssa huonoksi arvioi 28 prosenttia (+8 %-yksikköä) yrittäjistä.

Tulokset kertovat, että yhteistyön sujuvuus on arvioitu hieman heikommaksi viime vuoteen verrattuna Salon seudulla, Loimaan seudulla ja Turunmaalla. Vakka-Suomessa ja Turun seudulla yhteistyön sujuvuus on kohentunut hieman.

Koko Varsinais-Suomessa kunnan ja yrittäjien yhteistyön sujuvuutta mittaava saldoluku on 23. Alle sen jäävät Loimaan seutu saldoluvulla 21, Turun seutu saldoluvulla 20 ja Turunmaa saldoluvulla 1. Loimaan seudulla ja Turunmaalla samoin kuin Salon seudulla, jossa saldoluku on 24, saldoluvut ovat alhaisempia kuin viime vuonna. Turun seudulla ja Vakka-Suomessa saldoluvut ovat parantuneet molemmissa 2 yksiköllä.

Turun seudulla selvästi parhaaksi kunnan ja yritysten välisen yhteistyön ovat viimevuotiseen tapaan arvioineet kaarinalaiset yrittäjät. Kaarinassa 67 prosenttia (-8 %-yksikköä) yrittäjistä pitää yhteistyötä vähintään hyvänä ja vain 4 prosenttia (-1 %-yksikkö) huonona. Lieto on arvioissa toisena, kun 61 prosenttia (+1 %-yksikkö) lietolaisyrittäjistä arvioi yhteistyön sujuvuuden kunnan kanssa vähintään hyväksi.

Turun kaupungissa toimivista yrittäjistä reilu viidennes eli 21 prosenttia (+2 %-yksikköä) kokee, että kaupungin ja yrittäjien välinen yhteistyö toimii joko hyvin tai erinomaisesti ja vajaa viidennes (18 % eli 2 %-yksikköä vähemmän kuin viime vuonna) pitää yhteistyötä huonona.

4.4. Toimitilojen ja tonttien saatavuus ei ole suuri huoli varsinaissuomalaisille yrittäjille

Toimitilojen ja tonttien saatavuus on parantunut Varsinais-Suomessa edelleen viime vuodesta, kun puolet (+4 %-yksikköä) vastaajista on sitä mieltä, että toimitilojen ja tonttien saatavuus Varsinais-Suomessa on erinomainen tai hyvä. Vastaajista 23 prosenttia pitää tilannetta tyydyttävänä ja vain joka kymmenes vastaaja huonona. Niiden osuus, jotka eivät osaa arvioida tilannetta on laskenut hieman 17 prosenttiin (-1 %-yksikkö).

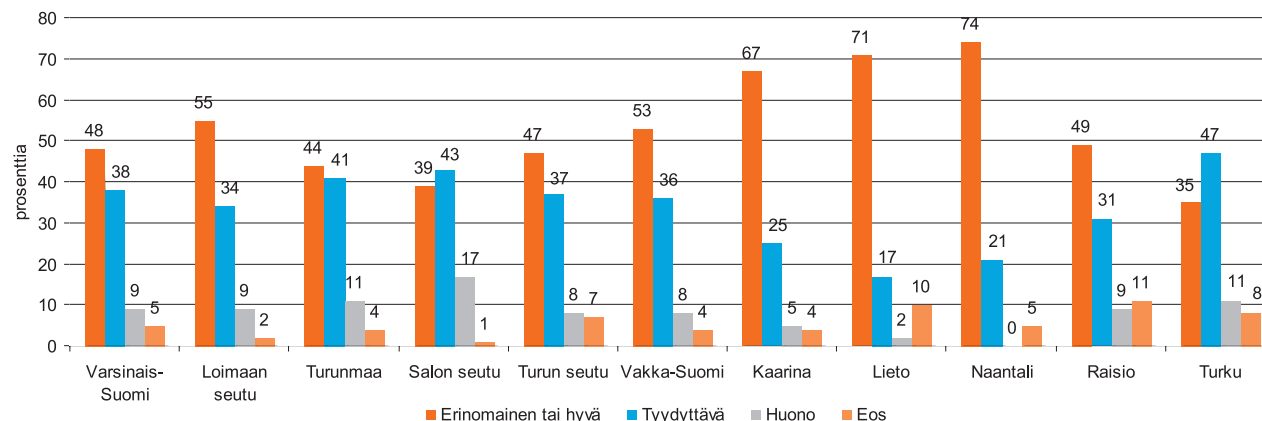
Salon seudulla toimitila- ja tonttitilanne jatkuu parhaimpana, kun 66 prosenttia (+4 %-yksikköä) vastaajista pitää tilannetta toimitilojen ja tonttien saatavuudessa vähintään hyvänä ja vain 6 prosenttia (+1 %-yksikkö) huonona. Seuraavaksi paras tilanne on viimevuotiseen tapaan Vakka-Suomessa, jossa 52 prosenttia (-5 %-yksikköä) vastaajista pitää toimitilojen ja tonttien saatavuutta vähintään hyvänä ja huonoksi sen arvio 8 prosenttia (+2 %-yksikköä) yrittäjistä.

Tilanne on niin ikään hyvä Loimaan seudulla, jossa puolet vastaajista (+1 %-yksikkö) ja Turun seudulla, jossa 48 prosenttia (+7 %-yksikköä) vastaajista arvioi, että toimitilojen ja tonttien saatavuus on vähintään hyvä.

Turunmaalla toimitila- ja tonttitilanne on selvästi muita seutukuntia heikompi, vaikka tänä vuonna sen on vähintään hyväksi arvioinut 34 prosenttia (+2 %-yksikköä) vastaajista. Samalla kuitenkin tilanteen huonoksi arvioi tänä vuonna joka neljäs vastaaja, kun viime vuonna sen arvioi huonoksi joka viides vastaaja.

Turun seudulla paras toimitila- ja tonttitilanne on viime vuoden tapaan Liedossa, jossa 65 prosenttia (-6 %-yksikköä) yrittäjistä arvioi sen vähintään hyväksi sekä Kaarinassa, jossa 62 prosentin (-8 %-yksikköä) mielestä tilanne on vähintäänkin hyvä.

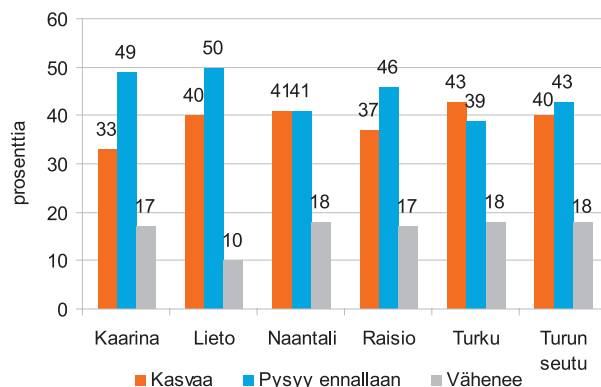
Peruspalvelujen toimivuus omassa kunnassa 2014

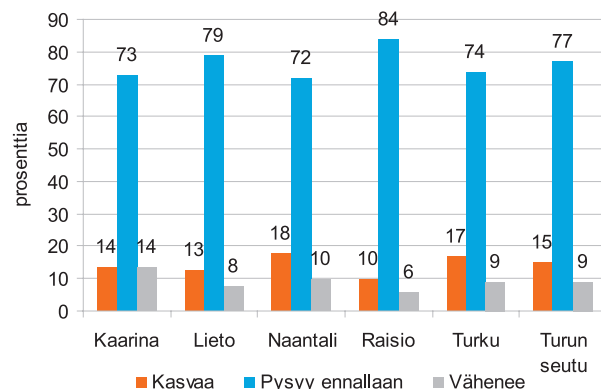
Naantalissa toimitilojen ja tonttien saatavuus on edelleen Turun seudulla selvästi heikoin, vaikka tilanne on parantunut merkittävästi viime vuodesta. Vastaajista 31 prosenttia (+ 12 %-prosenttiyksikköä) pitää toimitilojen ja tonttien saatavuutta vähintään hyvänä samalla, kun 23 prosenttia (-1 %-yksikkö) pitää sitä huonona.

Myös Turussa yrittäjät arvioivat toimitilojen ja tonttien saatavuuden kohentuneen reippaasti, kun 43 prosenttia (+ 10 %-yksikköä) vastaajista pitää tilannetta erinomaisena tai hyvänä. Huonona tilannetta pitää 9 prosenttia (-1 %-yksikkö) vastaajista.

Liikevaihdon odotukset 2014 Turun seudulla

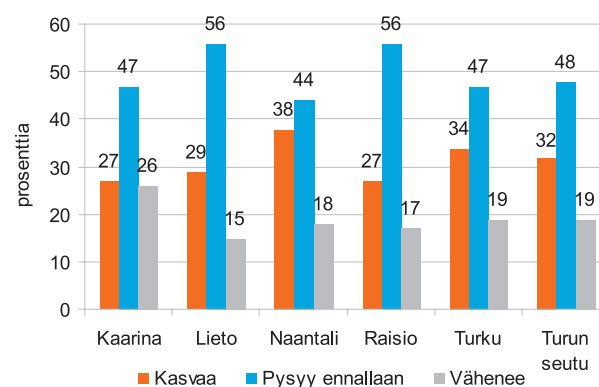
Henkilökunnan määrä 2014 Turun seudulla

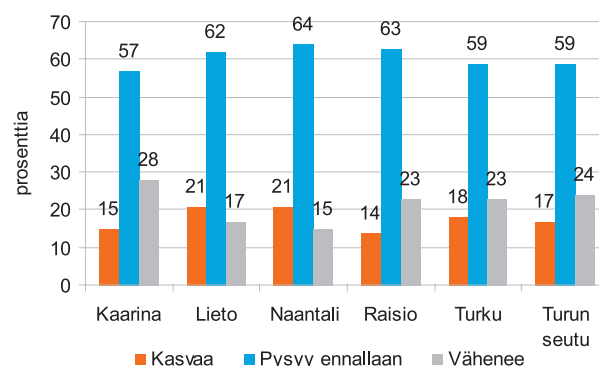
4.5. Loimaan seutu ja Vakka-Suomi näyttävät mallia muille peruspalveluiden toimivuudessa

Peruspalvelujen toimivuudesta varsinaissuomalaiset yrittäjät antavat tänä vuonna hieman viime vuotta heikommän arvion, kun 48 prosenttia (-3 %-yksikköä) vastaajista arvioi tilanteen vähintään hyväksi. Huonoksi peruspalvelujen tason arvioi 9 prosenttia (+ 1 %-yksikkö) vastaajista.

Kannattavuuden odotukset 2014 Turun seudulla

Investointien määrä 2014 Turun seudulla

Seutukuntien välisessä vertailussa yrittäjät ovat arvioineet viime vuoden kärkekaksikon, Loimaan seudun ja Vakka-Suomen, tänäkin vuonna peruspalvelujen toimivuudelta muita seutukuntia paremmiksi. Loimaan seudulla 55 prosenttia (-3 %-yksikköä) vastaajista pitää peruspalvelujen toimivuutta vähintään hyvänä ja Vakka-Suomessa 53 prosenttia (-3 %-yksikköä) vastaajista.

Viime vuonna huonoimmat arvot peruspalvelujen toimivuudesta sai Salon seutu ja näin on myös tänä vuonna. Salon seudulla 39 prosenttia (-6 %-yksikköä) pitää peruspalveluiden toimivuutta erinomaisena tai hyvänä ja 17 prosenttia (+ 3 %-yksikköä) huonona.

Saldolukuvertailussa Loimaan seutu ja Vakka-Suomi ovat selvästi muita edellä, kun peruspalvelujen toimivuutta mittaava saldoluku on Loimaan seudulla 46 ja Vakka-Suomessa 45. Myös Turun seutu pääsee koko Varsinais-Suomen saldoluvin kanssa samaan lukuun eli 39. Alle Varsinais-Suomen saldoluvin jäävät Turunmaa saldoluulla 33 ja Salon seutu saldoluulla 22.

Turun seudulla, jossa peruspalvelujen toimivuutta pitää vähintään hyvänä 47 prosenttia vastaajista, suurin osuus peruspalvelujen toimivuutta hyvänä tai erinomaisena pitäviä yrittäjiä on Naantalissa ja Liedossa. Naantalissa peruspalveluja pitää erinomaisena tai hyvänä 74 prosenttia (-2 %-yksikköä) ja Liedossa 71 prosenttia (-2 %-yksikköä) yrittäjistä.

Peruspalvelujen toimivuudesta heikoimmat arvot saa Turun seudulla viimevuotiseen tapaan Turku, jossa peruspalveluja pitää vähintään hyvänä 35 prosenttia vastaajista eli sama osuus kuin viime vuonna. Huonoksi tilanteen arvioi Turussa 11 prosenttia (+ 1 %-yksikkö) Maakuntaennusteeseen vastanneista yrittäjistä.

5. VAIHTUVAT KYSYMYKSET 2014

Vuoden 2014 Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen vaihtuvissa kysymyksissä selvitettiin tänä vuonna yrittäjien näkemyksiä siitä, kasvaisiko heidän yrityksensä nopeammin, jos niihin sovellettaisiin Viron veromallia eli yrityksen tuloksen verottamista siinä vaiheessa, kun voittoa jaetaan omistajille sekä yrittäjien kiinnostusta verkko-kauppaa kohtaan.

5.1. Viron veromallin soveltaminen lisäisi yritysten kasvuvauhtia

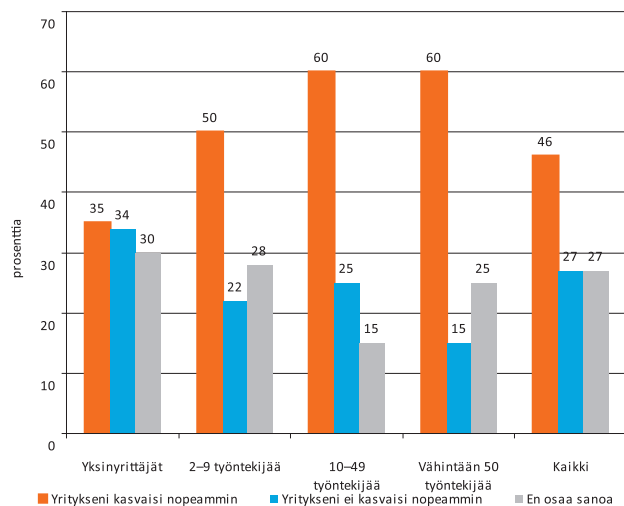
Lähes puolet (46 %) vastaajista on sitä mieltä, että hänen yrityksensä kasvaisi nopeammin, jos yrityksen tulos verotettaisiin vasta siinä vaiheessa, kun voittoa jaetaan omistajille. Noin neljännes (27 %) vastaajista on sitä mieltä, ettei Viron veromallin soveltamisella olisi vaikutusta yrityksen kasvuvauhtiin ja niin ikään noin neljännes (27 %) ei osaa arvioida Viron veromallin vaikutuksia yrityksen kasvuvauhtiin.

Eniten Viron veromallin soveltamisella nähdään olevan yrityksen kasvuvauhtia lisääviä vaikutuksia kaupan alalla ja teollisuudessa, joissa 52 prosenttia vastaajista on sitä mieltä, että heidän

yrittäjänsä kasvaisi nopeammin, jos yrityksen tulos verotettaisiin vasta siinä vaiheessa, kun voittoa jaetaan omistajille. Vähiten Viron veromallin soveltamisen nähdään vaikuttavan yritystoiminnan kasvuvauhtiin maa-, kala- ja riistataloudessa sekä palvelualoilla, joissa molemmissa 41 prosenttia arvioi yrityksen kasvavan nopeammin mahdollisen Viron veromallin soveltamisen myötä. Maa-, kala- ja riistataloudessa toimivien yrittäjien on vaikeinta arvioida Viron veromallin mahdollisen soveltamisen vaikutuksia, kun 44 prosenttia ei osaa arvioida asiaa. Teollisuudessa puolestaan Viron veromallin vaikutusten arviointi näyttää selkeimmältä, kun vain 18 prosenttia ei osaa arvioida sen vaikutuksia yrityksen kasvuvauhtiin.

Sekä 10–49 henkilöä työllistävät yritykset että vähintään 50 henkilöä työllistävät yritykset näkevät Maakuntaennusteen tulosten pohjalta selkeimmin, että mahdollinen Viron veromallin soveltaminen vaikuttaisi suotuisasti heidän yritystensä kasvuvauhtiin. Molemmissa yrityskokoluokissa 60 prosenttia arvioi, että yritys kasvaisi nopeammin, jos yrityksen tulos verotettaisiin vasta siinä vaiheessa, kun voittoa jaetaan omistajille. Vähiten Viron veromallin soveltamisella arvioidaan olevan vaikutuksia yrityksen kasvuvauhtiin yksinyrittäjien yrityksissä, joissa 35 prosenttia arvioi, että yrityksen kasvuvauhti nopeutuisi Viron veromallin soveltamisen myötä. Kuitenkin jo seuraavassa yrityskokoluokassa, 2–9 henkilöä työllistävissä yrityksissä, puolet yrittäjistä arvioi yritystensä kasvuvaihdin nopeutuvan, jos yrityksen tulos verotettaisiin vasta siinä vaiheessa, kun voittoa jaetaan omistajille.

Verotuksen mahdollinen muuttaminen Viron veromallin mukaiseksi – vaikutus yrityksen kasvuun

5.2. Verkkokauppaa hyödynnetty vasta vähän Varsinais-Suomessa

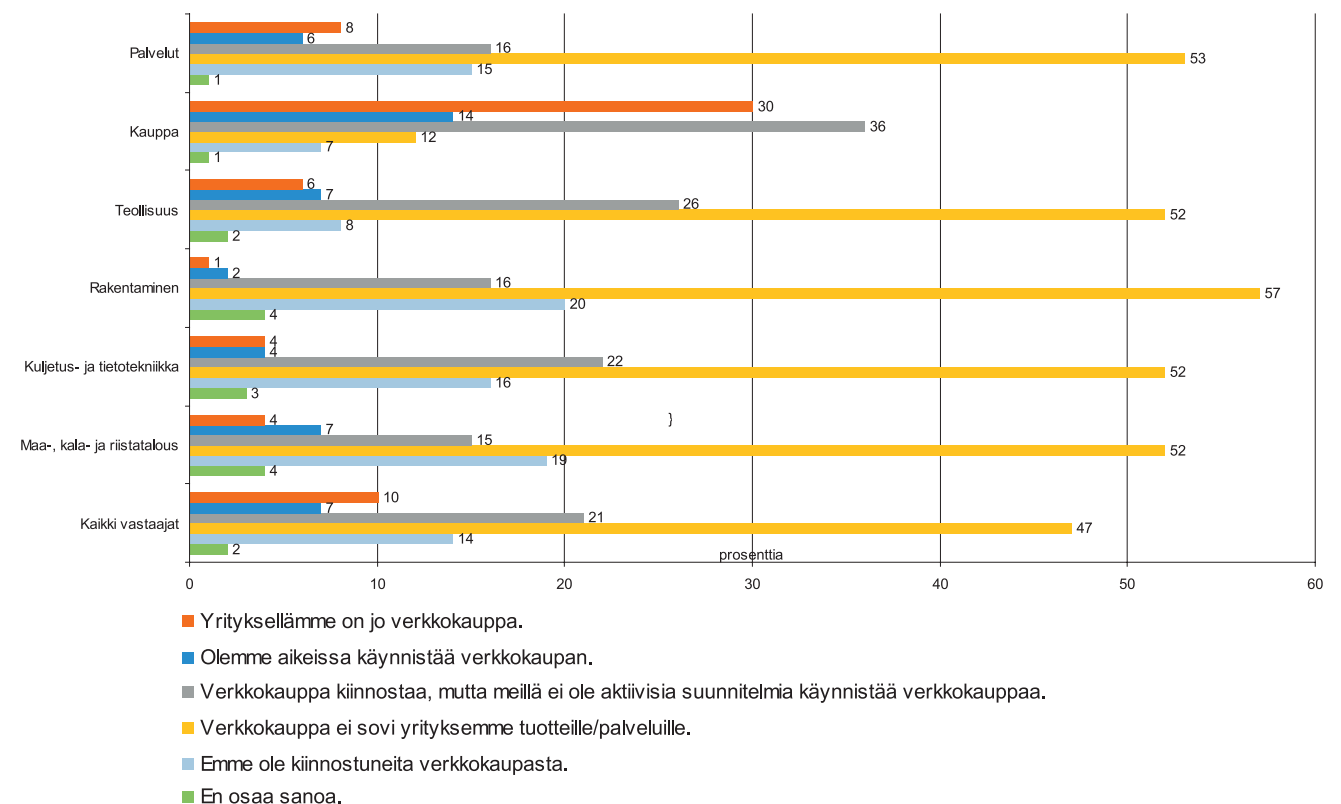
Lähes puolet (47 %) Varsinais-Suomen Maakuntaennusteeseen vastanneista yrittäjistä arvioi, ettei verkkokauppa sovi hänen yrityksensä tuotteille tai palveluille. Vastaajista yhteensä 38 prosenttia ilmoittaa, että heillä on jo verkkokauppaa, aikomus käynnistää verkkokauppa tai että he ovat kiinnostuneita verkkokaupan tarjoamista mahdollisuuksista, vaikkei heillä tällä hetkellä ole aktiivisia suunnitelmia käynnistää verkkokauppaa. Vastaajista vain 10 prosentilla on jo verkkokauppa.

Verkkokaupasta kiinnostuneista yrittäjistä 74 prosentilla ei ole vielä verkkokauppaa, mutta heistä vajaa neljännes (24 %) on aikeissa käynnistää verkkokaupan. Kaikista vastaajista 14 prosenttia ilmoittaa, etteivät he syystä tai toisesta ole kiinnostuneita verkkokaupasta.

Vähiten verkkokaupan tarjoamiin mahdollisuuksiin uskovat rakennustoimialalla toimivat yrittäjät, joista 57 prosenttia arvioi, ettei verkkokauppa sovi heidän yrityksensä tuotteille tai palveluille. Rakentamistoimialalla on myös eniten niitä, joita verkkokauppa ei kiinnosta. Selkeästi eniten verkkokauppa kiinnostaa kaupan alalla toimivia yrittäjiä. Heistä 80 prosenttia ilmoittaa, että heillä joko on verkkokauppaa, suunnitelma käynnistää verkkokauppa tai he ovat vähintäänkin kiinnostuneita verkkokaupasta. Tästä joukosta runsaalla kolmanneksella on jo verkkokauppaa. Kaikista kaupan alan yrityksistä noin 20 prosenttia ilmoittaa, ettei verkkokauppa kiinnosta heitä tai se ei sovi heidän yrityksensä tuotteille tai palveluille.

Tulokset osoittavat myös sen, että yritykset ovat pohtineet verkkokaupan tarjoamia mahdollisuuksia, koska niiden osuus, jotka eivät osaa arvioida kiinnostustaan verkkokauppaa kohtaan, on vain muutama prosentti.

Kiinnostus verkkokauppaa kohtaan toimialoittain

Företagarna i landskapet Egentliga Finland ser fram emot ett bättre år

Företagarna i Egentliga Finland har sedan 1993 årligen kartlagt medlemmarnas konjunkturförväntningar inför de stundande åren. Under hösten 1999 inleddes ett samarbete mellan andelsbankerna i Egentliga Finland och Företagarna i Egentliga Finland kring landskapsprognosen. Prognosen för 2014 är redan den femtonde rapportupplagan som uppkommit i samarbete mellan andelsbankerna och företagatorganisationen, och samtidigt den tjugoförsta landskapsprognosen för Egentliga Finland genom tiderna.

Egentliga Finlands landskapsprognos bygger på en enkätundersökning som utförs bland medlemmarna i företagatorganisationen Företagarna i Egentliga Finland. I år skickades enkäten ut till alla de 7 904 medlemmar som hade anmält sin e-postadress. Enkäten besvarades elektroniskt på internet, och vi fick svar från totalt 1 187 företagare. Det innebär att 15 procent av alla dem som fick enkäten besvarade den.

Landskapsprognosen för Egentliga Finland undersöker årligen företagarnas förväntningar på omsättning, lönsamhet, personalstyrka och investeringar inför det stundande året. Dessutom förhör man sig om företagarnas åsikter i frågor som gäller bank, försäkring och finansiering, samt om deras uppfattningar i frågor som berör företagarklimatet i den egna kommunen.

De svar företagarna i år gav på landskapsenkätens frågor inger en ny tro på framtiden. Tillväxtförväntningarna är bättre i år än året innan. Men trots att tillväxtförväntningarna i år fått positiva förtecken inverkar det inte ännu på investeringsplanerna hos företagarna i landskapet, förvisso med undantag för några enstaka ljusglimtar.

40 % av landskapets företagare (en ökning med 2 procentenheter jämfört med förra året) tror på en ökad omsättning, samtidigt som en lika stor andel som i fjol, dvs. 17 % förväntar sig att omsättningen minskar från fjolårets siffror. Även företagarnas resultatförväntningar är en aning mer förhoppningsfulla än i fjol. Av företagen förväntar sig 33 % (en ökning med 3 procentenheter) en förbättrad lönsamhet, medan en femtedel, dvs. samma andel som i fjol (19 %) befärar att årets resultat kommer att försämrats jämfört med fjolåret.

Även svaren på de enkätfrågor som berör personal antyder en något positivare hållning än i fjol. Av företagen uppskattar 15 % (en ökning med 2 procentenheter jämfört med förra året) att de kommer att utöka sin personal i år, medan vart tionde företag, dvs. 9 % (en ökning med 1 procentenhet) av dem som besvarade enkäten bedömer att de kommer att bli tvungna till personalnedskärningar.

I år uppskattar 29 % av alla de företag som besvarade enkäten, dvs. 345 företag, att de kommer att skapa minst en ny arbetsplats under 2014. Av de privata enmansföretagen tror hela 16 % av företagen att de kommer att kunna skapa minst en ny arbetsplats i år, dvs. anställa sin första arbetstagare.

På basen av de svar företagarna gav i landskapsenkäten kunde det under 2014 i bästa fall uppstå uppskattningsvis 780 nya arbetsplatser i de små och medelstora företagen i landskapet. De företag som besvarade enkäten representerar tillsammans cirka 15 % av alla medlemsföretag i Företagarna i Egentliga Finland, och om sysselsättningsutvecklingen förverkligas i enlighet med deras svar på frågorna i landskapsenkäten skulle det enbart bland medlemsföretagen i Företagarna i Egentliga Finland i bästa fall kunna innebära att det i Egentliga Finland skapas tusentals nya arbetsplatser under 2014. Enligt resultaten i Egentliga Finlands landskapsprognos förefaller alltså de små och medelstora företagen fortsättningsvis ha en betydande roll som sysselsättare och skapare av nya arbetstillfällen.

Enligt företagarnas bedömningar kommer den totala investeringsvolymen i år att minska jämfört med året innan. Trots det meddelar fortsättningsvis 59 % (en sänkning med 3 procentenheter) av alla de företagare som besvarade enkäten att företagets investeringar i år kommer att stanna på en oförändrad nivå. En lika stor andel av företagarna som i fjol, dvs. 18 % av dem som svarade tror på ökande investeringar. Samtidigt planerar 23 % (en sänkning med 3 procentenheter) av dem som besvarade enkäten att minska sina investeringar. Investeringsförväntningarnas saldototal som redan i fjol föll ner på minusnivå har därmed fortsatt att sjunka, och när nu ett saldototal på -5.

När man granskar svaren regionkommunvis visar det sig att landskapets företagare i Saloregionen, Åboland och Vakka-Suomi förhåller sig positivast till det nya året. Bland kommunerna i Åboregionen ligger förväntningarna hos företagarna i Åbo och i Nådendal något högre än i resten av regionen, och bland kommunerna utanför Åboregionen förhåller sig företagarna i Pargas mest positiva till utsikterna för det nya året. Företagarna i hela Åboland ser dessutom aningen positivare på sina investeringsmöjligheter än landskapets företagare i allmänhet.

I branschvis jämförelse visar sig industrin vara den bransch som förhåller sig mest positiv till utsikterna för 2014. Industrin är den enda bransch där samtliga mätare, dvs. omsättningen, lönsamheten, personalstyrkan och investeringarnas saldototal är positiva. Granskat enligt storleksklass visar sig de positivaste tillväxtutsikterna finnas bland de medelstora företagen i landskapet.

På basen av hur företagarna besvarat enkätfrågorna visar det sig att företagen i Egentliga Finland i år liksom under tidigare år huvudsakligen finansierar sina investeringar genom inkomstfinansiering (53 % av dem som investerar), och på andra plats landar länefinansieringen (43 % av dem som investerar). Banksektorn är företagets viktigaste externa finansieringspartner. Andelsbankerna är fortfarande liksom under tidigare år företagarnas viktigaste bankpartner i

Egentliga Finland och anlitas av 48 % av de företag som besvarade enkäten. Vid val av bankpartner är det viktigaste valkriteriet en god och personlig bankservice. Som skadeförsäkringsbolag har landskapets företagare valt att anlita LähiTapiola (34 %), Pohjola (24 %) och If (21 %).

I enkäten för landskapsprognosen ställdes också frågor som berör företagarklimatet i den egna kommunen, samarbetet mellan kommun och företagare, kvaliteten på bastjänsterna samt tillgången på tomter och verksamhetsfaciliteter. I hela Egentliga Finland anser 52 % (en sänkning med 2 procentenheter jämfört med förra året) att företagarklimatet är gott eller utmärkt i den egna kommunen, och 38 % (en sänkning med 1 procentenhet jämfört med förra året) anser att samarbetet med den egna kommunen är gott eller utmärkt. Tillgången på tomter och företagsfaciliteter har enligt företagarna förbättrats från läget i fjol, och hälften av landskapets företagare (en ökning med 4 procentenheter jämfört med förra året) anser att situationen är åtminstone god. 48 % (en sänkning med 3 procentenheter) av företagarna i Egentliga Finland tycker att basservicen kan betecknas åtminstone god.

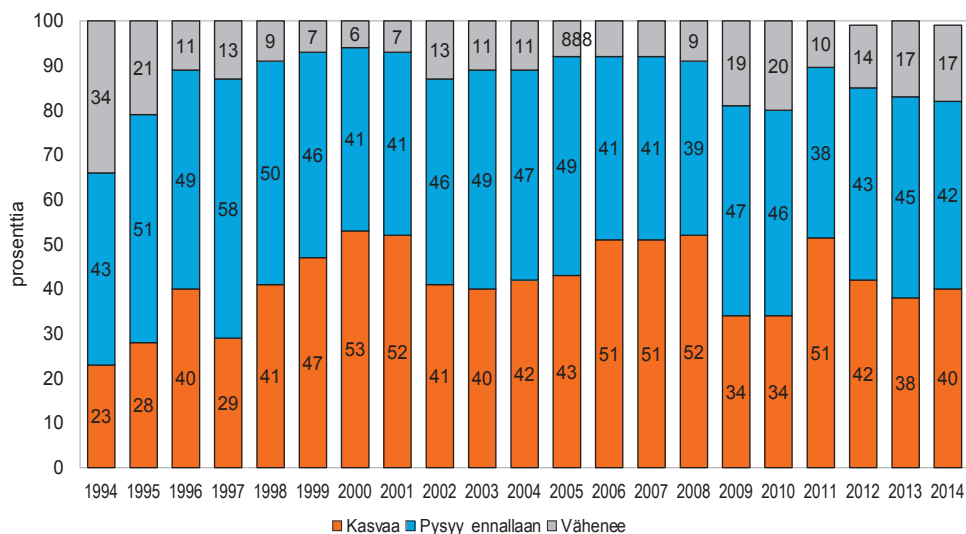
När man granskar enkätsvaren regionkommunvis har Vakka-Suomi redan i många år haft det bästa företagarklimatet samt det bästa samarbetet mellan kommuner och företagare, och så även i år. Den bästa tillgången på tomter och företagsfaciliteter finns i år enligt företagarnas bedömning i Saloregionen. Enligt landskapsprognosens resultat finns den bästa basservicen liksom i fjol i Loimaa-regionen och i Vakka-Suomi. I en jämförelse mellan de kommuner från vilka mer än 30 svar strömmade in är landskapets bästa kommuner vad företagsklimatet beträffar i år St Karins, Nystad och Lundo. Pargas stad ligger liksom i fjol på sista plats i jämförelsen.

I år utredde landskapsenkäten också företagarnas uppfattningar om huruvida deras företag skulle kunna växa snabbare om man i Finland tillämpade en liknande beskattningsmodell som den i Estland, dvs. beskattade företaget först i det skedet när vinsten utdelas till ägarna. Nästan hälften av dem som svarade (46 %) var av den åsikten att deras företag skulle växa snabbare om vinsten skulle beskattas först när den delas ut till företagets ägare.

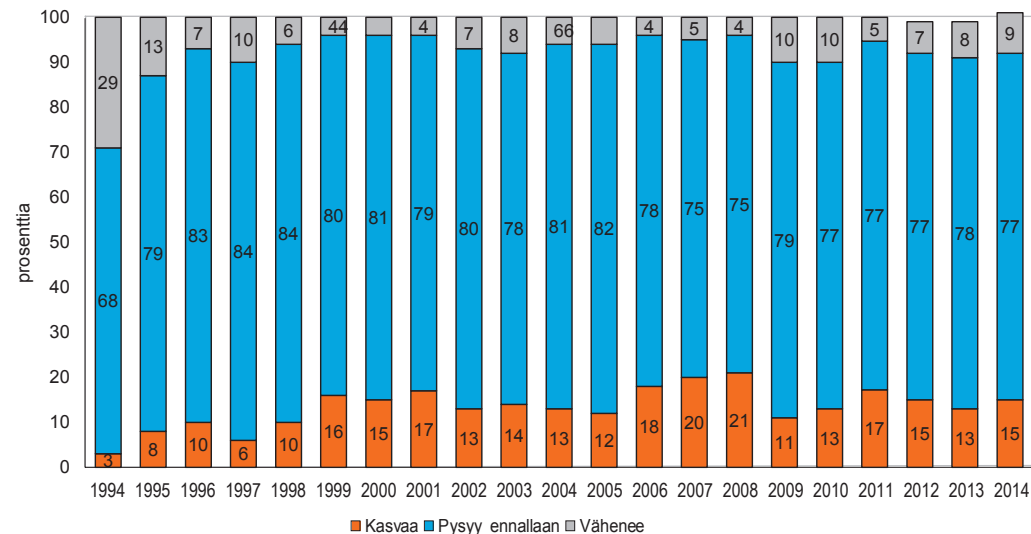
I enkäten för landskapsprognosen fanns i år även frågor om hur företagen förhåller sig till näthandel. Av dem som svarade meddelade 38 % att de redan bedriver näthandel eller åtminstone är intresserade av att börja sälja på internet. Men eftersom endast en fjärdedel av dem (och 10 % av alla dem som svarade) för närvarande bedriver näthandelsverksamhet innebär det att många fortfarande bara överväger att ta steget in i näthandeln.

Varsinaissuomalaisten yritysten kehitysodotukset vuosina 1994–2014

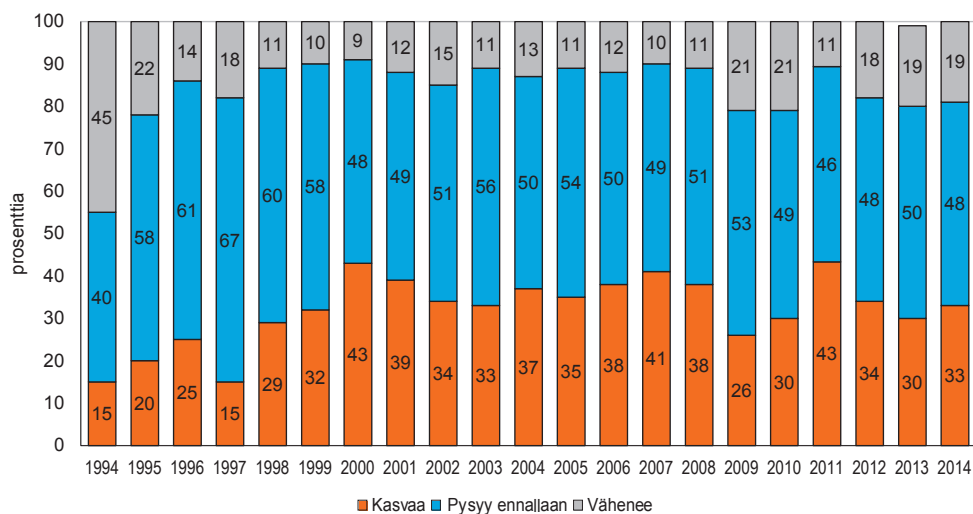
Liikevaihdon odotukset 1994–2014

Arvio henkilökunnan määrästä 1994–2014

Kannattavuuden odotukset 1994–2014

Arvio investointien määrästä 1995–2014

